

Vl. Išauskas
31 Norwood Ave
Brooklyn 8, N.Y.

Lietuvių laikraštis
Leidžia Lietuvos
Atgimimo Sąjūdis

911 W. 32 St.,
Chicago 8, Ill.
LAfayette 3-8544

Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois.

Laisvoji Lietuva

FREE LITHUANIA

Lithuanian Newspaper
Published by Lithuanian
Regeneration Association

911 W. 32 St.,
Chicago 8, Ill.
LAfayette 3-8544

Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois.

XI metal.

Kaina 10 c.

Ketvirtadienis, kovo (March) 7 d. 1957 m.

Kaina 10 c.

Nr. 5 (315)

POLITIKOS LAUKUOSE

Rašo: S. Varnys

AMERIKA UŽ PAVERTŲJŲ IŠLAISVINIMĄ

Jungtinių Amerikos Valstybių delegacijos prie JT pirmininkas Henry C. Lodge pagaliau atsakė į Sovietų pateiktus kaltinimus, kad Amerika užsiima "subversyvine" veikla Sovietų Sąjungoje ir sateliniuose kraštuose. Amerikos atstovas Jungtinių Tautų pilnates posėdyje išdėstė Amerikos nusistatymą pavertųjų atžvilgiu ir pabrėžė, kad JAV niekuomet nenuleis rankų kovoję už Sovietų pavertųjų kraštų išlaisvinimą. Jungtinės Amerikos Valstybės visuomet kovos, kad Sovietų pavertųjų kraštai vėl atgautų savo nepriklausomybę ir įsijungtų į laisvųjų tautų tarpą, kaip savarankiški kraštai, kurių gyventojai išsirenka tokią valdžią, kokia jiems patinka.

Sovietai, keldami aikštėn amerikiečių "nusikaltimus" Sovietų kontroliuojameose kraštuose ne sutikėjo, kad pastarieji per tą pačią organizaciją išdrįs pasakyti atvirą ir teisingą žodį — tikriesiems subversijos specialistams — Sovietams.

VICEPREZIDENTAS

NIXONAS MAROKE

JAV viceprezidento kelionė į arabų kraštus, be abejo, sustiprins tų kraštų ir Amerikos išankščiau buvusias simpatijas. Juo labiau, kad ten vyraujantis medžiaginis gyventojų skurdas tegali būti sumažintas tik amerikiečių dolerių pagalba.

Kada praėjusios savaitės pabaigoje R. Nixonas atvyko į arabų kraštus draugingumo vizitui ir apsisitojo Maroke, jis buvo sutiktas su didžiausiu entuziazmu. Gyventojai jį sveikino šūkiu: "Nixon, Nixon, tegyvuoją Ameriką!"

Maroko simpatijos Jungtinėms Amerikos Valstybėms yra jautiamos jau nuo seno. Ypač marokiečius žavi amerikiečių skelbiamos tautų apsisprendimo deklaracijos. Gi marokiečiai jau metų eilė, kai veda aktyvią kovą už išlaisvinimą iš prancūzų kontrolės, kuri ten esanti ir griežta ir kraštui jokių pragiedrulių neduodanti, ypač ekonominėje srityje.

Kaip ši viceprezidento kelionė

bus įvertinta ir sutikta pačių prancūzų, šiandien yra sunku pasakyti, tai parodys netolima teitis. — Tenka tik vieną pastebėti, kad Jungtinių Amerikos Valstybių domėjimasis arabų kraštais, o tuo pačiu ir Maroku, tiems kraštams žada naujų prosvaiščių, kurios gali atsiliepti ir nepriklausomybės išsikrovijime.

IZRAELIS

PAGALIAU NUSILEIDO

Ilgai trūkęs Izraelio užsipyrimas neišvesti savo karines pajėgas iš užimtų Egipto sričių, pagaliau palūžo, ir žydų kariniai daliniai pagaliau grįžta į savo teritoriją. Šis nemalonus ir tarptautiniuose santykiuose kėlęs nemažą rūpesčio Izraelio politinis manevras, turėjo paklusti Jungtinių Amerikos Valstybių reikalavimams. Nors Izraelis ir reikalavo garantijų, kuriomis būtų apsaugotos jo teisės egiptiečių krainės ar ekonominės blokados atveju, jis vistiek buvo priverstas nusileisti amerikiečių ir drauge Jungtinių Tautų tezei, kad eventualios sankcijos egiptiečiams galės būti pritaikytos tik tada, kada pats Izraelis bus paklūsęs tarptautinėms institucijoms.

Žinoma, teoretiškai visa tai skamba labai gražiai ir humaniškai, bet praktikoje, politiniame gyvenime įvykiai rutuliojasi visiškai kita kryptimi ir dažnai teorinės tezes jie sulaužo. Tokių lūžių, be abejo, dar sutiksime ir Izraelio — Egipto — Amerikos santykiuose.

NENORI DALYVAUTI

TARPTAUTINĖJE POLICIJOJE

Skandinavijos kraštai, kaip — Švedija, Norvegija ir Danija norinčios atšaukti savo pasiūstus karinius dalinius ir Jungtinių Tautų organizuotą tarptautinę policiją, kuri šiuo metu buki Suezio kanalo srityje.

Šie kraštai tokį savo nusistatymą grindžia tuo, kad jie nusikalsta savo krašto neutralumui. Karinės intervencijos atveju, tarptautinė policija bus panaudota tik pagal vakarų demokratiųjų kraštų Jungtinėse Tautose nutarimus, kas gali ypatingai įskaudinti So-

DIENOS REIKALAI

KRIKDEMIŲ SROVIŲ TRINTIS TEORIJOJE IR PRAKTIKOJE

J. Žvainys

Akyliau sekant krikdeminių grupių spaudos puslapius, gaunasi įspūdis, kad atsiradusi tarp jaunųjų ir senųjų krikdemų trintis nei kiek nemazėja. Frontininkai savo laikupastraukę iš Vliko, rodo vis daugiau savystovaus ryžtingumo ir kas kart ryškiau atsistoja prieš savo buvusius mokytojus — krikščionis demokratų. — Tiesa, Katalikų Akcijos Centrą ir vieni ir antri stengiasi išlaikyti vieningą, bet, jaunieji tiek mokslo žiniomis, tiek ir įsitikinimų tvirtume, pralenkę senuosius ir patį Katalikų Akcijos Centrą, daugumoje suspėjo paimti į savo rankas. Be to, ir Lietuvos mokykla neišvengiamai jaunuosius daugiau priartino prie ryškesnio tautinio apsisprendimo, nei senuosius, svetimųjų mokyklų auklėtus. Todėl yra visi natūralu, kad frontininkai, didžiulio būrio jaunųjų katalikų — mokslininkų ir mokslo siekiančių jaunuimi remiami, ieško kelių, kaip atsikratyti politinė pagieža ir neapykanta persunktus senuosius krikdemus.

Ir reikia pasakyti, kad jauniešiams krikdemams neblogai lig šiol sekėsi. Lietuvos ir tremties lietuviškas mokyklas baigęs jaunimas daugiau pakluso jaunųjų, nei senųjų. Jų kontroliuojame atsūdė ne tik dauguma jaunųjų katalikų, bet ir eilė lietuviškas seminarijas baigusis kunigų. Kiek sunkiau jauniešiams krikdemų vadams susitvarkyti su čia pradėjusiu siekti mokslo jaunimu ir čia išmokslinta kunigija, nepažįstančia Lietuvos ir mažai tenusimančia apie tautos reikalus. Ir štai čia gimęs krikdeminis jaunimas arba visiškai lietuvių žūsta, ar-

vietais ir jų satelitus.

Galia, kad Skandinavijos kraštai dar nesupranta, kad populiarusis "neutralumas" reiškia tą patį, kaip ir sovietijoje nuolatos linkniuojama "demokratija".

Gal jie kada ir praręgę, bet galai būti per vėlai.

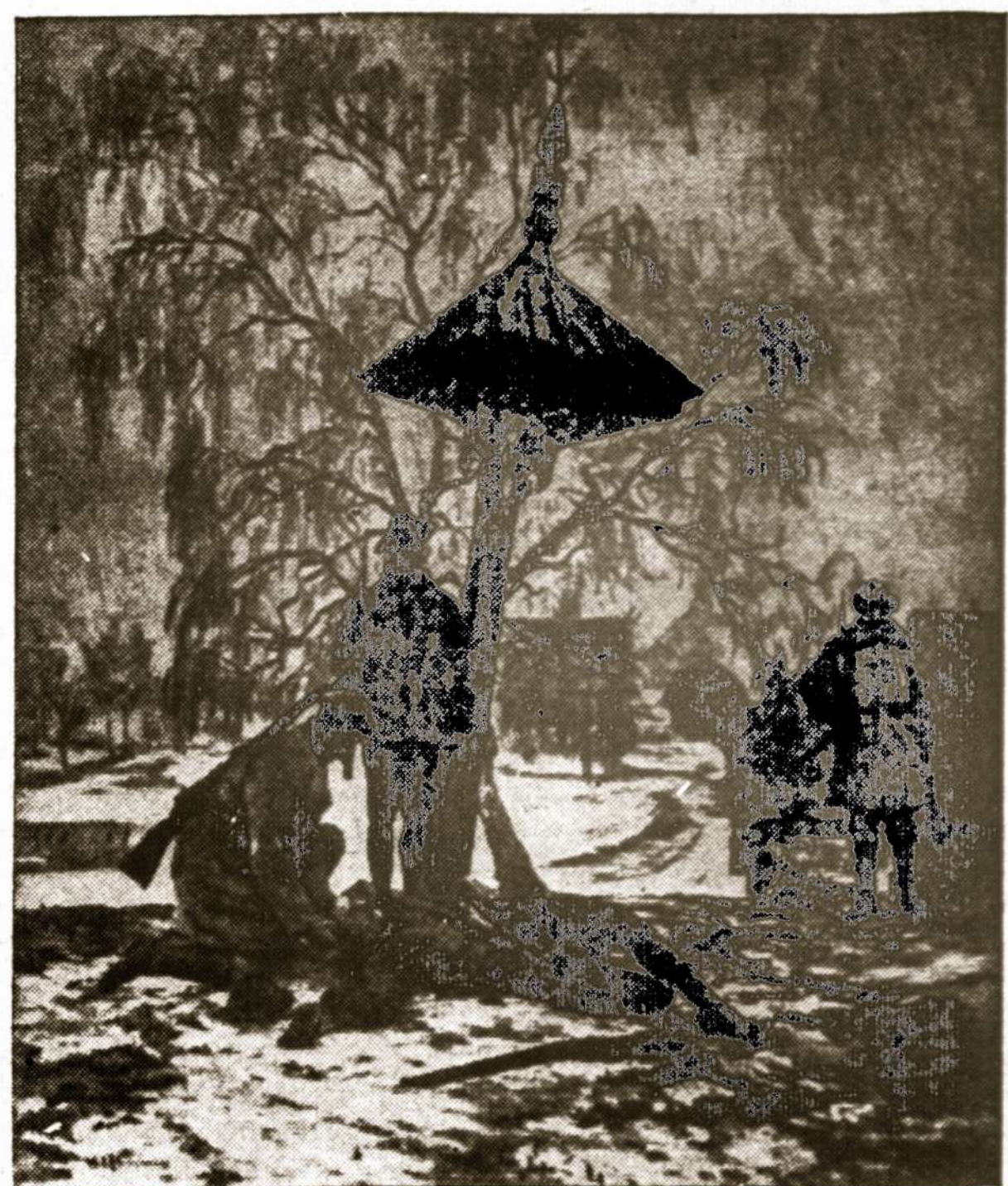
ba atsturdia daugiau senųjų krikdemų bučiun.

Senieji krikdemai, kaip turį ryškų palinkimą prie biznio, pastarąją padėtimi yra net patenkinti ir, kaip kai kurie pavyzdžiai rodo, stengiasi tokią padėtį išlaikyti, nes jie nieko neperanda, o laimi. Kai tuo tarpu jauniešiams krikdemams šitokia padėtis virto grėsmė ir jie, pasiėmę į rankas katalikiškai nudažytą kultūrinį biznų, pasinėšė ginti ne tik grynai katalikiškus, bet ir savo interesus. Šitas varžytines gana gražiai išryškina vasario mėn. 18 d. "Drauge" straipsnyje "Jaunimas ir politika", senųjų krikdemų propoguo tojas Albinas Gražiūnas. Į jaunųjų krikdemų užmetimą seniesiems, kad pastarieji be reikalo politiniais susigrupavimais katalikų jaunimą iš Katalikiškos Akcijos, kuri turi uždavinį rechristianizuoti pasaulį, nori perkelti į politinę sritį, kuri, jaunųjų nuomone, esanti daugiau išvirsinių priemonių sritis, atsako: "Jau geras dešimtmetis, kaip tasai jaunimas, vienos politinės grupės (suprask frontininkų, J. Ž.), net labai atkakliai buvo traukiamas į politiką. Tačiau lig šiol Katalikiškos Akcijos dabartiniai gynėjai (frontininkai, J. Ž.), burnos šiuo reikalu nepravėrė. Jie prabilo tik dabar, kai jaunimas pradėjo kitur telktis... Principinio suaktyvavimo negali būti, nes visi katalikai yra šiai akcijai pašaukti — ir kultūrininkai, ir politikai, ir fizinį darbą dirbantieji. Dėl veiklos srities niekas nėra iš jos išskirtas".

Dėl jaunųjų krikdemų persime timo į kultūrinę sritį, Albinas Gražiūnas atmeta užkentavimus: — "Principiniu atžvilgiu reikia su tikti, jog valstybė yra prigimtosios tvarkos bendruomenė, t. y. ji niekad nebus krikščioniška savyje. Tačiau tokia ne viena valstybė yra. Kultūrinė bendruomenė taip pat niekad nepasidarys antgamtinės tvarkos bendruomenė". (Mano pabr., J. Ž.). Šitą A. Gražiūno užkentavimą teko pabraukti todėl, kad jis, siekdamas sukirsti jaunuosius krikdemus, pasakė tiesą, kuria bazuojasi tautinės srovės, pasisakydamas prieš krikdeminių srovių kišimasi į politiką ir kad jo tolimesni išvedžiojimai, jog jaunieji ir senieji turi vesti valstybės politiką krikdemineje dvasioje, nublunka ir tampa paprasčiausiu plauškalu.

Jaunųjų krikdemų pasisakymą, be reikalo senieji jaunimą politiniais sumetimais iš Katalikų Akcijos permeta į politinę sritį, reikia laikyti teigiamu posūkiu, nes: 1) tikėjimas yra kiekvieno žmogaus privati nuosavybė, išplaukianti iš jo dvasinių polėkių ir ji negali būti subendrinta, 2) kiekvienas tikėjimas remiasi savita filosofija, kai tuo tarpu politika remiasi įvairių pasireiškiančių filosofijų analizių sudėtine, 3) politika bazuojasi realiu gyvenimu, o tikėjimas antgamtiniu, 4) stengimasis politiniu keliu kam nors primesti ar išplėsti tikėjimą, yra vienos didžiausių demokratiųjų laisvių pažeidimas ir 5) antgamtinių apsisprendimų perkėlimą į politiką — į realistinį gyvenimą, reikia laikyti Dievybės degradacija, nes ne bereikalo ir Kristus yra pasakęs: "Kas Dievo atiduokite Dievui, o kas cesoriaus — cesoriui".

Tai štai kaip teoretiniai imant pasireiškia krikdeminių srovių trintis. Bet, reikia pasakyti, šitie teoretiniai išvedžiojimai teorija ir liekasi. Gyvenimas eina sava va-

Kovoje už Lietuvos laisvę...

IŠ ANTIKOMUNISTINIO FRONTO VEIKLOS

NEW YORKAS

Memorandumas Tautų Sąjungos Sekretoriui dėl Izraelio Egipto konflikto ir Baltijos kraštų.

Antikomunistinis Frontas jau aktyviai dirba pavertųjų tautų vadavimo darbe. Šiomis dienomis, Antikom. Froto iniciatyva, įteiktas memorandumas, liečiantis Izraelio — Egipto konfliktą.

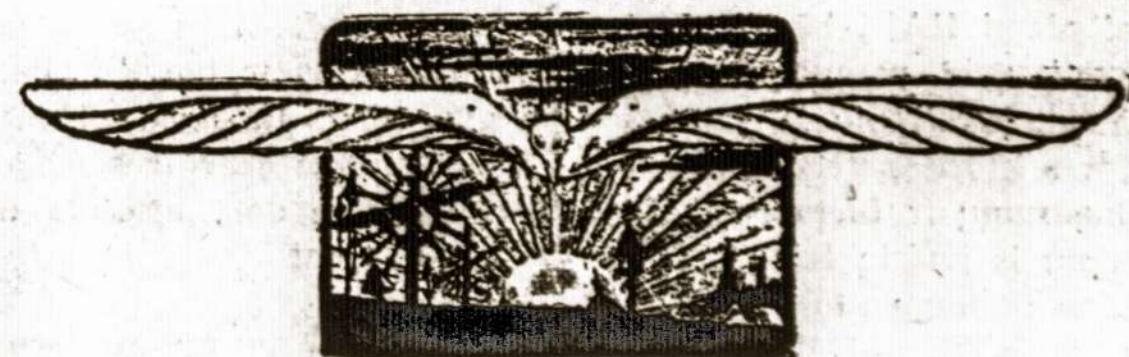
Kaip žinoma, nuo to konflikto teisingo išsprendimo priklausys daug ateityje ir kitų tarptautinių klausimų, liečiančių taikos klausimo išsprendimą. Antikomunistinis Frontas, išdėstęs materialinę ir juridinę padėtį Izraelio — Egipto konflikte, memorandumė, palygina tą padėtį su Sovietų Rusijos jėgos užėmimu Baltijos kraštų. Pasiūlė Tautų Sąjungos sekretoriui ir Izraelio ambasadoriui prie Tautų Sąjungos — taikingą to klausimo išsprendimą.

— Izraelis pasitrauks be sąlygų iš Egipto tik tada, kada Sovietų Sąjunga pasitrauks iš Pabaltijo kraštų.

Jei norima, kad taika viešpatuotų, turi Tautų Sąjunga pritaikinti "teisę" ir "morale" ne tik Izraeliui, bet ir Sovietų Rusijai. Dar kartą Antikomunistinis Frontas išskėlė tarptautinėje politikoje Baltijos klausimą.

Jaunieji krikdemai ne dėl čia paminėtų teoretinių išvedžiojimų, išplaukiančių iš rechristianizacijos pagrindų, bet grynai dėl politikos ir noro jai vadovauti atsistojo prieš savo auklėtojus.

— o o —

Pavasaris Lietuvoje..., Bet dabar ten — skurdas, vergija, trėmimai, mirtis...

JONAS MASIOTA PRISIMENANT

Prieš 4 metus, t. y. 1953 m. vasario mėn. 28 dieną LASas neteko vieno sąmoningiausio ir darbščiausio bičiulio a. a. Jono Mašiotas. Nors jau keturi metai praėjo nuo jo mirties, bet visas Sąjūdis jo pasigenda, o ypatingai jo netekimą jaučia Čikagos skyrius, nes a. a. Jonas visiems buvo gyvu pavyzdžiu, kaip turi būti vedamas idejinis darbas ir kova dėl jo. Bet a. a. Jonas ne vien LASo nariams tėra pavyzdys. Jis gali būti lygiai gražiu pavyzdžiu ir Lietuvos skautų bei kiekvienam kovojančiam lietuviui. Štai pavyzdys:

Kauno "Aušros" gimnazijoje susiorganizuoja skautų draugovė. Ieškomas globėjas. Kreipiamasi pas a. a. Joną Mašiotą, tos gimnazijos matematikos mokytoją. Jonas Mašiotas pirmiausiai paprašo skautiškos literatūros ir dviejų savaitių laiko apsisprendimui. Po dviejų savaitių savo sutikimą būti globėju duoda. Bet tapdamas skautų globėju, pasiryžta ir pats tapti tikruoju skautu. Jis įgyja patyrimo laipsnius ir juo tampa, kas skautiško gyvenimo praktikoje reat.

Vėliau — Gedimino draugovės draugininkui išvykus atlikti karinės prievolės, draugininku paskiriamas skautų globėjas a. a. Jonas Mašiotas. Ir štai Kauno skautų istoriniame albume randame tokį įrašą: "Mūsų draugininku buvo paskirtas "Aušros" gimnazijos skautų globėjas mok. Mašiotas. — Prie naujo draugininko išdas ir inventorius ypatingai padidėjo. — Pagyėjo veikimas".

Kalbant apie LASą, tenka pasakyti, kad a. a. Jonas Mašiotas įsijungė į jo kūrėjų eiles. Jis buvo pirmųjų organizatorių tiesiant LASo gaires, bei jas koreguojant. Darbštumas, pareiškimas, tiesumas ir bendrų organizacinių bei politinių reikalų įvertinimas, matematišku tikslumu, buvo Jono Mašiotos ryškiausios savybės. Todėl, turint galvoje šiuo dienų organizacines ir politines ligas, kurioms, be mažų išimčių, serga visai lietuviškoji išeivija. Tenka apgalvestauti, kad per ankstyva mirtis a. a. Joną Mašiotą išplėšė ne tik iš LASo ar Skautijos tarpo, bet ir iš nepriklausomos Lietuvos atstatymo kovų lauko. J. M.

Ne mokslo patentai ir ne septineriopi talentai sudaro pliečių garbės vainiką, o darbas, darbas iš tikrų širdies motyvų.

Vaižgantas

Skaitdami KARI būsite gerai informuoti apie pasaulinius įvykius, rasite straipsnių iš karinės ir Lietuvos istorijos, retais paveikslais iliustruotų ir Lietuvos karių atsiminimų iš įvairių laikų.

Metinė prenumerata \$5.00; rašykite: KARYS, 916 W. Loughbough Ave., Brooklyn 21, N. Y.

— Gabrieliūs Gedvila išrinktas į Čikagos Lietuvių Studentų Sąjungos sudarytą politinę ryšių komisiją, kurios tikslas yra sekti ir reaguoti į Lietuvos bylą liečiančius klausimus.

— Paulius Jasiukonis, studijuo jantis Los Angeles filmavimo meną ir pirminkaujantis tenyškiam Santaros skyriui, ruošia reprezentacinę filmą apie Lietuvą.

— Irena Pėsytė vadovauja Waterburio akademikių skaučių draugovei, kuriai priklauso 9 studentės, mergaičių tinklinio — Vyt. Balsys, vyrų tinklinio — J. Balsys ir lengv. atletikos — A. Kernius.

— Juozas Pautienius susitiko su čekiečiais

Čikagoje Navy Pier universiteto patalpose vasario mėnesį vyko didžioji, net didžiausioji, žinoma, kiekybe, bet ne kokybe, meno paroda, kur dalyvavo per 1.500 dailininkų, įsistatę apie 3.000 darbų, įvairaus žanro. Lietuvių dalyvavo 15. Paroda nieko naujo ne įnešė, bet aptemdė lankytoją ir sykiu apvylė, kai buvo tik keliasdešimt verty, ir tai tik lietuvių, kurie buvo į kampus sugrūsti ir prastai apšviesti. Net ir gaila buvo mūsų: A. Varno, M. Šileikio, Br. Murino, K. Žoromskio, J. Paukštienės, Z. Kolbos ir kitų, kad vertingi kūriniai — tarp šlamštų maišėsi. Rengėjai nesirinko ir galėjo dalyvauti ir ne dailininkai, svarbu jiems buvo skaičius, o ne kūriny. Tokiu būdu ir nebuvo juri komisijos atrinkimui. Ir vertintojai buvo ne dailininkai, bet lankytojai. Tai ką ir norėti, kurie nežino kas žanras, koloritas, kompozicija, perspektyva ir t. t. Buvo daug darbų, kurie net pradinės mokyklos pirmo skyriaus vaiko neatstojo. Kaip sakytą, buvo ir keliasdešimt vertingų. Vienas iš tokių buvo dail. Juozo Pautieniaus darbas ir laimėjo lankytojų įvertinimą.

— Juozas Kaributas

— Seseniai Memmingene, Vokietijoje, tragiškai žuvo Leonas Gladišius. Jis buvo N. Lietuvoje "Lietūkiu" buhalteris. Tremtyje sunkiai vargo ir dėl sunkių sąlygų ši tragedija įvyko. Paliko cideiliam varge žmoną, kurios adresas yra šis: Fr. Gladišius, 13-b/Memmingen, Welfenstr. 7, W. Germany.

— LASo Vokietijos Vietininkijos Valdybos pirmininkas Jonas Stankaitis buvo išrinktas į VKV ir dabar eina sekretoriaus pareigas. Bendruomeninėje veikloje jis turi labai daug darbo.

Iš skautų pasaulio

SKAUTAI MINĖJO VASARIO 16 DIENĄ

Vasario 21 d. New Yorko skautai ir skautės turėjo iškilmingą sueigą, kurios metu buvo paminėta Vasario 16-ji ir skautybės įkūrėjo Baden Powell'io šimtas gimtadienis.

Gražiai išrikuotos skautų skaučių gretos išklaušė Tauro tuntu ir Neringos vietininkijai įsakymus. Skautės įžodį davė: J. Andriulytė, R. Budraitytė, J. Butrimaitė, L. Butkutė, R. Čepulytė, G. Gasiliūnaitė, V. Gružauskaitė, B. Jasinskaitė ir D. Roževičiūtė. Vilkuko įžodį davė: A. Jasinskis, R. Šileikis ir J. Valskis.

Po įžodžio Tauro tuntininkas psktn. R. Kezys trumpai apibūdino Baden Powellio asmenį ir paibaigoj perskaitė B. P. paskutinį testamentą. Skautai — skautės atydziai klausėsi savo Sefo paskutinių žodžių: "... Tikrai laimingu tapsi, teikdamas laimę kitiems asmenims. Bandyk ir palik pasaulį geresnį, negu jį radai. Kai ateis laikas mirti, galėsi mirti laimingas, jausdamas, kad laiko neekvojai veltui, bet sunaudojai jį geram. "Budėk" tokiu būdu, kad galėtum gyventi ir mirti laimingu būdamas. Visuomet turėk skautų įžodį prieš akis, net ir tada, kai jau nebūsi berniuku. Tepadeda Dievas jums tai įvykdyti..."

Tuntininkas pranešė, kad šiais metais visi skautai ir skautės organizuoti dalyvaus lojalumo parade. Jis ragino prumeruoti skautišką spaudą — "Skautų Aidą" ir "Mūsų Vytį" bei reiti Lietuvos Skautų Brolijos Džiamborės Fondą.

Prof. S. Suziedėlis, "Darbininko" redaktorius, kalbėjo skautams ir skautėms Vasario 16-sios progą, drauge primindamas ir mūsų tautos patriarcho dr. J. Basanavičiaus 30-sias mirties metines.

Po to N. Y. skautų tėvų — rėmėjų k-to pirm. B. Švalbonas (teikė dovana Rasei Arūnaitėi, kuri laimėjo antrąją premiją rašinėlo konkurse, tema: "Idomiausias įvykis skautų stovykloje"). Pirmoji premija nepaskirta niekam.

Po sueigos jaunimas gražiai padainavo lietuviškų dainų ir porą valandėlių pasilinksmino.

Visas sueigos iškilmes Geris Penikas nufilmavo.

Sueigoje dalyvavo apie 30 skautų — skaučių ir būrelis svečių, kurių tarpe matėsi "Vlenybės" redaktorius Juozas Tysliava, vyr. sktn. St. Jakštas, dr. E. Noakas ir kt.

Mergaitės, norinčios įstoti į skautes, prašomos kreiptis pas aidoną Noakaitę tel.: ML 1-0532, arba Daivą Audėnaitę: TA. 7-9518, berniukai — pas Romą Kezij: AP. 7-3244, Joną Ūlėną: GL. 6-2688, Antaną Bobelį: GL. 3-6719, Vytautą Gobužą: PR. 2-2964.

IŠ STUDENTŲ GYVENIMO

— Gabrieliūs Gedvila išrinktas į Čikagos Lietuvių Studentų Sąjungos sudarytą politinę ryšių komisiją, kurios tikslas yra sekti ir reaguoti į Lietuvos bylą liečiančius klausimus.

— Paulius Jasiukonis, studijuo jantis Los Angeles filmavimo meną ir pirminkaujantis tenyškiam Santaros skyriui, ruošia reprezentacinę filmą apie Lietuvą.

— Irena Pėsytė vadovauja Waterburio akademikių skaučių draugovei, kuriai priklauso 9 studentės, mergaičių tinklinio — Vyt. Balsys, vyrų tinklinio — J. Balsys ir lengv. atletikos — A. Kernius.

(Nukelta į 4 pusl.)

TĖVŲ ŽEMĖ

LASo Anglijos Vjetininkijos leidžiamas laikraštis. Išeina kas 3-4 savaitės. Turinys gyvas, įdomus, nušviečias ir tenykštų lietuvių gyvenimą. Iliustruotas.

Prenumerata JAV ir Kanadoje metams — 2½ dol., atskiras numeris — 20 ct.

Užsisakyti galima šiuo adresu: "Laisvoji Lietuva", 911 W. 32 St., Chicago 8, Ill.

Kultūrinės AKTUALIJOS

Laiškas Redakcijai

Didžiai gerbiamas, pone redaktoriau,

Neperseniai "Naujienose" tilpo žinutė iš Hollywoodo, kad, girdi, Elvis Presley — lietuvis. Atseit — dar visai jaunas viešėjęs su tėvais Lietuvoje — Kazlų Rūdoje ir Pilviškuose, kur gražiai pramokęs lietuviškai.

Toliau jis tęsia: "Dar ir dabar nėra užmiršęs tėvų kalbos. Tai gražus pavyzdys čia gimusiems". Girdi, kad "šio korespondento užklaustas, ką jis mano apie Lietuvos laisvinimo bylą, Elvis prabilo savo tėvų kalba: "Laikinu kopūstus iš krajaus".

Gale priduria — "Tai atviro žmogaus atviras pasakymas. Tik reikia gėrėtis, kad mūsų tautiečiai įstengia įkopti į tokias aukštumas, kaip Elvis Preslauskas". — baigia savo razumavimą ir pasirašo — J. S.

Kadangi raidė J. yra mano pirmojo vardo ir raidė S. paskutinioji mano pavardės, daugelis turėjo raičijos spėti, kad aš ir būsiu tos žinutės autorius.

Šiuo tebūnie man leista viešai pareikšti, kad su ta, taip komiškai sufalsifikuota žinute aš neturiu nieko bendro. Iš viso tokiems vaikams, jei ir tenka sutikti, būnant studijose, apie mūsų laisvinimo bylą šnekėti, aš neduodu klausimų. Gaila, kad "Naujienos" turi tokį neatsakingą korespondentą ir tokias žinutes spausdina, dar ir į pirmąjį puslapį. Kiek atsimenu, vienas korespondentas siūsdavo laiškus iš Hollywoodo "Naujienoms" taip pat pilnus visokių sugalvotų nesąmonių ir klaidino visuomenę. Dingo tas laišku autorius Petras Verbūnas, o atsirado J. S. Na, kągi, lauksime sekancio pasirodymo.

Paramount studija dabar suka filmą vardu "Loving You", kur tas "lietuvis Preslauskas" vaidina. Susisieks su studijos atstovais, patikrinau žinias tiesiai su garsioju Presley. Visi buvo nustebinti ir per jį pareiškė, kad jis nėra joks lietuvis ir nei vieno žodžio nėra niekad mokėjęs lietuviškai. Nėra gimęs Mississipi, o Tenese. Jo tėvai taip pat ne lietuviai. Buvau užklaustas, iš kur gi ta idėja lietuviams yra kilusi, nes jau keletas yra užklause studijos telefonu. Prie to dar parodė vieną laišką, gautą nuo Mr. Stenly Bilberis iš Boston Mass. Jis, kaip žurnalo "Vytis" atstovas, klausia apie Presley tautybę. Teko papasakoti ir sugalvotą žinutę. Žinoma, jie domėjosi ir patarė kitą kartą tokias žinutes talpinti į juokų skyrių, prašydami painformuoti ir apie tą korespondentą, kuris moka taip sugalvoti ir turi tam laiko.

Taigi, nei toks Elvis, kad ir jis būtų lietuvis, nei toks korespondentas — nėra verti mūsų pasididžiavimo, kai prisena prieš kitataučius aiškinti reikalą ir raudonuoti. "Naujienoms" patarimas, kad nespaudintų tokių savo bendradarbių sufalsifikuotų žinučių ir neklaidintų visuomenės.

Dėkodamas ir tikėdamas, kad šis laiškas bus Jūsų redaguojama laikraštyje atspausdintas, — reiškiau pagarbą

Juozas Kaributas

TRUMPŲS ŽINIOS

— Neseniai Memmingene, Vokietijoje, tragiškai žuvo Leonas Gladišius. Jis buvo N. Lietuvoje "Lietūkiu" buhalteris. Tremtyje sunkiai vargo ir dėl sunkių sąlygų ši tragedija įvyko. Paliko cideiliam varge žmoną, kurios adresas yra šis: Fr. Gladišius, 13-b/Memmingen, Welfenstr. 7, W. Germany.

— LASo Vokietijos Vjetininkijos Valdybos pirmininkas Jonas Stankaitis buvo išrinktas į VKV ir dabar eina sekretoriaus pareigas. Bendruomeninėje veikloje jis turi labai daug darbo.

IŠ ČIKAGOS

Jurgis Voldemaras

Istorijos apie šunis ir WILSONO, KRUPAVIČIAUS IR AISČIO Palyginimai

Prieš porą metų Jungtinių Valstybių apsaugos sekretorius Wilson krašte sukėlė nemažą audrą, palygindamas Amerikos darbininkus su šunimis. Iš esmės, palyginimas buvo nekaltas. Kalbėdamas apie bedarbės problemas, sekretorius pasakė, kad jam geriau patinka medžioklės šunys, nei tokie, kurie penimi už dyką. Atseit, ne visi bedarbiai parodo užtekintai no ro ir energijos surasti darbą. Nors palyginimo esmė visi suprato, spauda pakėlė didžiausią triukšmą. Kalbant apie žmones, negalima jų gretinti prie šunų! Jeigu Amerikos sekretoriai būtų renkami, o ne skiriami prezidento, toks Wilsono išsišokimas jam būtų kainavęs daug balsų.

Man prisimena vienas (iš daugelio!) mūsų prel. M. Krupavičiaus išsišokimų, jam pirmą kartą lankantis Amerikoje. Tada jo kelionės tikslas buvo padėkoti Amerikos lietuviams už aukas sudedamas Lietuvos laisvinimo reikalams. — Krupavičius kalbėjo šv. Kryžiaus parapijos salėje. Žmonių susirinko nedaug. Svečias buvo pristatytas kaip geriausias iš geriausių Lietuvos oratorių, taigi nevienas laukė jo prabylant su laikės žada. Ir štai, išsimgines oratorius pradeda pasakoti apie lietuvišką ūkininką ir šunis. Sakko — jog lietuviui mėgsta šunis, bet nevisi vienodai. Vienas meta šuniui nuo stalo visiškai apgrauz-

ta kaulą, kitas dar palieka ant jo mėsgalių. Tai gi, kokį kaulą meta lietuviui Lietuvos reikalams? — Barzdos apskutimas ir plaukų apkirpimas Čikagoje Krupavičiui kainavo daugiau nei doleris. O salėje surinktus pinigų išdalinus dalyvių skaičiui, neišeina nei po tiek. Pagal Krupavičių, išeina, jog lietuviui Lietuvos reikalams meta gerokai apgrauztą kaulą.

Nieko sau padėka! Dieną prieš tai, įsiai kalbėjo per Margučio radiją ir piktokai pabarė senuosius ateivius už jų apdarytą lietuvių kalbą. Tada, tokia pat daryta kalba, jau kalbėjo tūkstančiai naujųjų ateivių, taip vadinamų dipukų. Tai liga, kuria suseraga beveik visi, su mažomis išimtimis. Sunku bus nuo šios epidemijos apsaugoti ir pačiam Krupavičiui, kuris, kaip teko girdėti, jau yra pakeliui į šį kontinentą. Laimė, ši kartą jo kelionės tikslas nėra padėkos pareiškimas gerširdžiams Amerikos lietuviams.

Jeigu kas ieškotų labai ciniško žmogaus palyginimo su šunimis, tai tokį galėtų rasti J. Aisčio knygoje "Apie laiką ir žmones". — Tenai autorius su juntuu pasigardžiavimu aprašo, kaip atenta te kritusio kap. Gudyno laidotuves jį įkvėpė parašyti poemą apie karaliaus šunį. Matyt, jau tada poetas Aistis viešai didžiavosi savo mūza, nes tai buvo žinoma ir "voldemarinams vilkams", kurie į poetą piktai žviravo, bet nekando. Autorius, kaip ir daugely kitų knygos vietų, miglotai išvedžioja, jog ši poema buvo skirta "karaliams ir tarnams" ir piktinasi tuometinio recenzento "aklumu". Nebuvo Dostojevskio, tas gal būtų išnarpliojęs poeto Aisčio dvasios labirintus. O mums, kurie Aisčio sielos gelmėmis perdaug nesidomime, ši poema pasiliks — kaip šlykštus garbingo karininko palyginimas su šunimi.

Žurn. St. Daunys gavo daugiausia balsų

Kovo 1 d. Vytų salėje įvyko Lietuvos Fronto Bičiulių Čikagos skyriaus susirinkimas, dalyvaujant nariams ir svečiams. Pirminkininko inž. Naudžius ir sekr. — E. Laucfūtė. Buvę pranešimas — rezultatai rinkimų duomenų į apygardos valdybą ir daugiausia balsų gavo žurn. Stasys Daunys. Susirinkimas buvo įdomus. Dalyvavo iš Vokietijos tik ką atskridęs L. Prapuolenis, buvęs 1941 m. vie nas sukilimo vadų. Jis savo pranešime nušvietė vargingą lietuvių gyvenimą Vokietijoje, ypač geljovės bėtas Vasario 16-sios gimnazijos reikalas. Buvu duota ir paklausimų, užsiminta ir apie Vliką. Atsakydamas pareiškė, kad Vilkas yra moraliai supuvęs ir tas privedė, kad Vliką sudariusios partijos rūpinosi tik savo partijų reikalais, o tautos vadavimo ir lietuvių reikalai buvo antraeiliai. Įdomų pranešimą padarė dr. Z. Brinkis, kelios dienos atvažiavęs iš Ispanijos. Ten lietuvių gyvena tik keli, bet studijuoti sąlygos geros ir duodamos stipendijos. Taip pat ir spauda atvira bendradarbiauti. Dr. Z. Brinkis Madrido spaudoje birželinių išvežimų ir tautos švenčių progomis yra rašęs ir maloniai talpino, net ir kititi laikraščiai perspausdindavo. Apie Argentinos lietuvių gyvenimą papasakojo iš Argentinos atvykęs kun. Pr. Garšva. Ten nutautėjimas baisesnis, nei Amerikoje, ir antroji karta jau lietuviškai ne bekalbanti. — Tenykštėj lietuvių spaudoj verčiamos skiltys pildyti ispanų kalba. Jei dar kas laikosi, tai prie lietuviškų parapijų ir organizacijų. Dar kalbėjo iš Vokietijos inž. P. Narutis ir dr. K. Pinkus.

Susirinkimas praėjo labai gražiai, kultūringai, kad yra ką ir pagirti, dalyvaujant vien intelektualams bei akademikams. Visos kalbos sukosi tik apie lietuvių, taubos melė, tėvynės atvadavimą ir nei žodelio užgaunančio kitas sroves bei partijas. Net ir buvo išsireikšta — daugiau kultūringumo, vienybės ir bendradarbiavimo, nežūrint į jokus isitikinimus, net ir religinius, svarbu lietuvių, po visų kalbų sekė gražioji lietuviška daina ir tautinis žaidimas bei pasiėnekėjimas, kad kiekvienas liko užimtas ir patenkintas.

Štai ant mano stalo guli programa Alice Stephens ansamblio koncerto, įvykusio 1955 m. spalio 2 d. Toje programoje randu tokį numerį: — "Numirė karaliaus šuo... Žodžiai... Aisčio, muzika — kun. Bruno Markaitis". Kunigas Markaitis tur būt neskaitė Aisčio atsiminimų? Ši daina koncerte skambėjo, kaip gražiausias reikiuom... Aišku, tiems, kurie žinojo eilėrašio kilmę. Vienas lietuvis pasakojo, jog laike dainos jis pakilo iš vietos ir apleido saig. Kūrtinė buvo labai kartus jausmas. Steponavičienė čia niekuo nekaltas: jai šitie dalykai nežinomi.

Tai tiek apie šunis šį kartą.

VAKARAS

KONCERTAS

PAGERBTI PAVERGTAS

BALTIJOS TAUTAS

įvyksta š. m. kovo mėn. 24 d. 8 v. po pietų Schwaben Hall, 474 Knickerbocker Ave., Brooklyn, New York.

Pirmą kartą programoje dalyvauja Pavergtų Tautų meniniai vienetai.

Lietuviškoje dalyje dalyvauja: žinomas aktorius Vitalis Žukauskas su nauja ir įdomia programa. Dainuoja Lietuvos operos solist Vincė Jonuškaitė ir kylanti lietuviškos dainos žvaigždė p. Sabaliauskienė.

Gėrisimės mok. J. Matulaitienės grupės tautiniais šokiais.

Iš estų — žymios estų šokėjos Veronikos Luik — tautiški šokiai.

Iš vengrų — garsūs klasiški šokių šokėjai, p. p. Kopin Harenco. Taip pat programoje dalyvauja ukrainiečiai ir latviai.

Dalyvaudami tame koncerte — pagerbime Tėvynės didvyrius.

Kviečiame visus lietuvius kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

IMPERFECT IN ORIGINAL

LAISVOJI LIETUVA

FREE LITHUANIA

OUTSTANDING LITHUANIAN NEWSPAPER
911 W. 32 Str., Chicago 8, Ill. Phone LA 3-8544.
Published bi-weekly on Thursdays.
By Lithuanian Regeneration Association

Entered as Second-Class matter at the post office at Chicago, Ill.

Vyr. redaktorius Juoz. Masionis.
Redaguoja Redakcinė Komitija.

Prenumerata:

Stralpanius ir korespondencijas redaktoriaus ir talpina savo nuomonę. Nesamarduoti rankraščiai grąžinami autoriams pareikalavus.
Pavarde ar slapyvardė pasirašyti straipsniai ne visada išreiškia redakcijos nuomonę.

Metams — 4.50; pusel metų — 2.50. Atskiras numeris 10 ct. — Subscription per year — \$4.50; 6 months — \$2.50; 10 c. per copy.

Fondų ir seperatizmo ugnyje

A. J. Veiverėnas

Prieš nagrinėjančius lietuvių politinį gyvenimą, dažnai išskyla klausimas, kodėl Vlikas, būdamas ne slapta politinė ar privataus biznio, o vieša ir visuomeniška lietuvių organizacija, kas kart susilaukia daugiau priekaištų tiek iš lietuvių visuomeninių organizacijų, tiek ir iš paskirų lietuvių? — Klausimas tampa kur kas įdomesniu, kai patiriama, kad aukos vadavimo reikalams metai iš metų mažėja.

Beįsiekiant atsakymui į šį klausimą, neišvengiamai tenka konstatuoti:

1. Kad Vlikas savo veiklą per daug susiaurino, apsiribodamas politika, kuri remiasi tuo, jog visa, kas daroma ne per Vliką ir Alta, laikoma griovimu ir kenkimu Lietuvos blyai.

2. Kad Vlikas, skirstydamas laisvinimo veiksmus ir politines sroves į gerąsias ir blogąsias, atšalina tarpines kovas ir silpnina bendrą lietuvių frontą prieš pasaulio priešą — bolševizmą.

3. Kad Vlikas savo veikla diskredituoja Lietuvos Diplomatią užsienyje, kuri reprezentuoja ne tik Lietuvos valstybės tęstinumą, bet ir faktą, kad nevisi pripažįsta Lietuvos okupaciją.

4. Kad Vlikas, Alto ir jam už jo nevykusius veiksmus simpatizuojančių padedamas, Vasario 16-ją paverė ne šventiško nusiteikimo švente, bet grubia pinigines rinkliavos diena, kur jo patikėtiniai, vietoje tai dienai priimtino susikaupimo, sėdi prie telefono aparatų, belaukdami informacijų, kaip eina pinigų rinkimas.

5. Kad Vlikas vengia visuome nei patiekti viešą atskaitomybę, leidamas pamatuoti, o kai kada gal ir nepamatuoti, sukelti abejones dėl surinktų pinigų tikslingumo sunaudojimo ir, kad propoguodamas partinę diferenciaciją, nebeįsčiai atsakingumo prieš visą lietuvių tautinę visuomenę, o tik prieš savas partines grupes, tuo būdu Tautos Fondą paversdamas tam tikros dalies fondu.

6. Kad Vlikas, per savąją ir jį remiančią spaudą, žemu ir kompromitacinium žaidimu, suniekino Nepriklausomos Lietuvos laikotarpį, o nuolatiniomis kelionėmis iš New Yorko į Reutlingen ir atgal, apsvėrė intrigų ir paplavų tvorą ir

7. Kad Vlikas, nepamatuotomis priemonėmis siekia užurpuoti ne tik pasaulyje besirandančią išsiviją, bet ir likusius Lietuvoje, tvirtindamas, kad tik jis vienas turįs teisę kalbėti visos tautos vardu.

Tačiau, vlikininkai, sąmoningai užmiršdami čia išvardintas ir jų pačių sukurtas neįgaliai lietuvių politinį gyvenimą veikiančias aplinkybes, užmiršdami faktą, kad atsirado galimybė paremti tėvynę ir Sibire kenčiančius artimuosius, kurių paremimui, kaip yra apskaičiuojama, paskutinių dviejų metų laikotarpyje lietuvių yra išsiuntę įvairių gėrybių už apie ¼ milijono dolerių, kaltininkų ieško Nepriklausomybės Fondo ugdytojų tarpe, primeddami jiems seperatizmo šėšėlį.

Ir štai, kaip tik čia išskyla naujas, gana rimtas ir didelę svarbą turįs šių dienų mūsų politiniame gyvenime klausimas, kam seperatizmo sąvoka geriau tinka — Nepriklausomybės Talkai, sugebančiai atsakyti partinių išskaidinimų Lietuvos vadavimo darbe ir patiekiančiai — Nepriklausomybės Fondo pilną apyskaitą lietuviškos visuomenės žiniui, ar vlikininkams, skęstantiems partiniuose išskaidinimuose ir nuo lietuviškos visuomenės slepiantiems visuomenines lėšas? Ar Nepriklausomybės Talkai, be reklamos ir užkulisinių minčių, tyliai dirbančiai tautinį darbą, ar vlikininkams, kurie drastiškais provokacijomis, dažnai savinasi ne tik kitų atliktus darbus, bet ir imdamasi funkcijų, kurios jiems nepriklauso? ar tautiniai nusiteikimai grupėms, ne drįstančioms kitiems primesti nedemokratiškumo šėšėlį, ar vlikininkams, kurie kitaip galvojančiam lietuvių ir net jį supančioje aplinkoje įžiūri vadizmo pradus ir t. t.?

Juk ne bereikalo kaip kurio Vliko rėmėjai "Nepriklausomos Lietuvos" puslapiuose šaukia: "Atrodo labai demokratiška tvarka, bet iš tikrųjų tai yra demokratiškos karikatūra".

Kalbant apie veikiančius fondus bendrai, nei vieno šių fondų svarbos negalima užginti. Esmeje abu fondai geri, lygiai kaip ir du kokios nors medžiagos gabalai atsidūrę meisterio ir neprityrusio darbininko rankose. Bet kas kalta, jei meisteris iš turimo medžiagos gabalo, sugeba iš jo pagaminti gerą ir vertingą daiktą, o neprityręs, net ir turėdamas geriausius norus, tą medžiagą dažniausiai sugadina? Lygiai tas pats atsitiko ir su vienu mūsų fondu. Kad jis pradėjo rodyti silpnėjimo žymes, ne mūsų kaltė, o tu, kurie į teisingas visuomenės pastabas laiku neatkreipė dėmesio ir pridūrė eilę netikslų eįjimų.

Kuris fondas lietuviškai visuomenei pasirinktas, dalinai paaiški iš šio straipsnyje patiektų minčių. Visuomenei įsakyti negalima ir jį turėdama laisvas rankas, tepasirenka pati.

Bet, tebūnie atleista man, jei tau brolau ir sese primenu, nekapituluoti iš kovos lauko — Tautos Vadavimo Darbo. Pasitikrink kiek prisidėjai savo darbu ir auka. Daryk pagal savo išgales ir laikyk save kovojančiu lietuviu. Žinok, kad aukas fondams pasiūsti niekad nevelu.

Kiekvienas žmogus tegali geriausiai tobulėti savo tautiškume.

Vydūnas

Žiūrėk, rytuose aušra jau teka;
Pabudę paukščiai pagiriais šneka:
Laikai juk mainos: slėgė pikti, —
Nušvis kiti —
Lietuvai mūsų tėvynėi.

Maironis

Vasario 16-sios minėjimo atgarsiai

Kaip paaiški iš Amerikos lietuvių Informacijų Centro paskelbtų žinių ir gautų korespondencijų, 39-ji Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktis praėjo pakilioje nuotaikoje ir su didesne viltimi į šaistesnį rytojū. Šią sukaktį atžymėjo ne vien lietuvių, bet ir Amerikos Jungtinių Valstijų politinio gyvenimo rikiuotojai.

Šios brangios lietuviams sukakties proga išskirtinas kalbas pasakė Valstybės sekretorius John F. Dulles ir Respublikonų Vadas — Knowland. Be jų, Vasario 16-ji buvo įspūdingai paminėta JAV Senate ir Atstovų Rūmuose.

Iš 48 gubernatorių, net 12 paskelbė specialias proklamacijas. — Susidaro įspūdis, kad tokių proklamacijų būtų paskelbę ir daugiau gubernatorių, bet kitiems nebuvo prasmės skelbti dėl jose lietuvių visiško nebuvimo ar buvimo mažame skaičiuje.

Amerikos Jungtinių Valstybių Senate, laisvinimo reikalais kalbas pasakė iš 96 senatorių — 21. Kalifornijos Senatorius William F. Knowland kalba ir Maryland Senatorių: J. Glen Beoll ir J. Marshall Butler kalbos buvo užregistruotos Senato rekorduose. Be šių, 18 Senatorių raštu atsiuntė linkėjimus.

Atstovų Rūmuose Lietuvos reikalui kalbėjo 48 kongresmanai. Be kalbėjusių, 25 kongresmanai šios sukakties proga patiekė raštiškus pareiškimus, reikalaujanti, kad Lietuva ir toliau būtų laikoma ne priklausoma valstybe, o Lietuvos okupantai kongresmanų pareiškimuose smerkami ir reikiama viltys, kad Lietuva bus išlaisvinta. Be viso šito, 16 kongresmanų atsiuntė linkėjimus ir sveikinimus.

Senate ir Atstovų Rūmuose posėdžiai buvo pradėti pamaldomis, kurias Senate skaitė kun. J. Valantiejus ir Atstovų Rūmuose kun. P. Činikas.

Vasario 16-sios proga per Amerikos Balsą kalbėjo: Lietuvos ministras Vašingtono P. Žadeikis, J. E. vysk. V. Brizgys, ALT pirm. L. Šimutis, Lietuvos Atstovas Pietų Amerikoje dr. Grauzinis ir Lietuvos Gen. konsulas Kanadoje V. Gylis.

ALT Vykdomojo Komiteto nariai kalbėjo: L. Šimutis — Floridoje, A. Ollis — Čikagoje, dr. P. Grigaitis — Bostone ir M. Vaidyla — Omahoje.

Vasario 23 ir 24 d. d. per lietuvišką Amerikos Balso pusvalandį, buvo transliuoti himnai ir giesmės iš Vašingtono Katedros, atpasakoti Lietuvos Nepriklausomybės minėjimai New Yorko ir Čikagoje, Senatorius Knowland, Kongresmano Flood, Alto vicepirmininko A. Olio, Vienybės red. J. Tysliavos ir kitų kalbos.

Tą pačią vasario 24 dieną buvo paminėta Amerikos Balso 15 sukaktis. Amerikos Balsas duoda žinias ir informacijas 43 kalbomis ir yra gerai girdimas. Ta proga žodį tarė ir A. J. V. Prezidentas D. Eisenhower. Jis pareiškė: — "Mes norime Jūsų draugystės. — Mes vertiname ir saugojame tuos santykius, kurie jungė mus praityje. Ir mes linkime Jums sekmes Jūsų pastangose į laisvę. Nes mes žinome, kad bet kokie būtų užsimojimai valdžios lankstančių vadovų, tačiau kiekvieno asmens širdyje rusena Dievo duotas troškimas laisvai išspręsti savo paskirtį."

BOSTONAS, MASS.

Bostone, Mass., Lietuvos Nepriklausomybės 39 metų sukaktis buvo minėjama dvi dieni. Išvaka rėse paminėjimus surengė eile lietuviškųjų organizacijų, o sekma dienyje — visi kartu.

SLA 2 apskrities surengtame minėjime kalbėjo dr. B. Kalvaitis.

Skautų surengtame minėjime — P. Viščinis.

Šeštadienines mokyklos surengtame minėjime — prof. Ign. Končius ir

Tautininkų surengtame minėjime — V. Kavolis.

Bendrame minėjime pagrindinę kalbą pasakė dr. P. Grigaitis. Be Grigaičio, dar kalbėjo Lietu-

vos Garbės Konsulas A. Šalna ir latvių atstovas Spiegalis.

Vietos Gubernatorius Vasario 16 d. proga buvo paskelbęs "Lietuvių Dieną". Amerikos Atstovų Rūmų daugumos vadas Mac Cormack atsiuntė sveikinimo telegramą.

Meninę dalį išpildė J. Gaidelio vadovaujamas vyrų choras, sol. Daiva Mongirdaitė ir O. Ivaškienės vadovaujami šokėjai. Be to, Venckutė padeklamavo po vieną Bostone gyvenančių poetų — F. Kiršos ir S. Santvaro eilėraščių.

WORČESTER, MASS.

Worčesteryje vasario 16 d. minėjimas buvo surengtas net trijose skirtingose vietose. Sv. Kazimiero ir Aušros Vartų parapijoje ir platesnio pobūdžio Lietuvių Piliečių Klube, kur pagrindines kalbas pasakė: red. J. Kardelis ir kongresmanas Harold D. Donohue.

J. Kardelis savo kalboje lietė būsimo Lietuvos ribas. Jo kalba, kad ir įdomi istoriniu pobūdžiu ir paremta istoriniais faktais, klausytojuose didesnio susidomėjimo nesukėlė, o priešingai — aptemdė klausytųjų virtinę, ypač, po jo pareiškimo, kad būsimoji Lietuvos teritorija turėtų užimti apie 110 tūkst. kv. km. su apie 10.000.000 gyventojų.

Kongresmanas Harold D. Donohue savo kalboje išskėlė tautų apsisprendimo teisę laisvai gyventi ir pareiškė, kad jis visada gins Lietuvos savarankiškumo teisę ir, kad jis tiki, jog Lietuvai laisvę sugrįž. Jo kalba buvo sutikta su didžiu dvasios pakilimu. Panašiai kalbėjo ir miesto maj. O. Brien.

NEW YORKAS

New Yorke šiais metais buvo surengti du didesnio pobūdžio minėjimai: vienas Tautinių Organizacijų — Nepriklausomybės Talkos ir antras — Amerikos Lietuvių Tarybos iniciatyva. Be to, išvakarėse, Baltų Laisvės Namuose, Lietuvos Generalinis konsulas Budrys ir Laisvės Komitetas surengė priėmimą.

Priėmimo kalbas pasakė: konsulas J. Budrys, V. Sidzikauskas, Laisvosios Europos Komiteto Pabaltijo skyr. viršininkas Earl L. Packer ir Pavergtų Jungtinių Tautų pirm. dr. Masens. Čia pat esančioje saleje buvo surengtos vaišės, kur dalyvavo Pavergtų Tautų atstovai ir Gen. konsulai: Vokietijos, Austrijos, Kinijos, Graikijos, Kanados ir Estijos. Be to, spaudos atstovai.

Tautinių grupių surengtame minėjime pagrindinę kalbą pasakė adv. N. Rastenis. Sveikino konsulas J. Budrys.

Meninę programą dalį išpildė: Oper. sol. Vincė Jonuškaitė, pianistas Aleks Mrozinskas, akt. Vytalis Žukauskas ir R. Kisielius. Be to, buvo surengtas bankietas.

Alto surengtame minėjime atidarymo kalbą pasakė Alt. pirm. adv. S. Brades, jr. Čia kalbas pasakė: kongresmanas Daniel J. Flood ir Vienybės redaktorius J. Tysliava. Be to, buvo Valstybės Sekretoriaus J. F. Dulles telegrama, New Yorko Gubernatoriaus Harrimano proklamacija, New Yorko miesto majoro proklamacija, min. Žadeikio sveikinimas, ir žodžių sveikino Gen. konsulas J. Budrys.

Meninę dalį išpildė: solistas Arn. M. Vokietaitis ir operetės choras, ved. muz. J. Stankūno. Solistui akompanavo pianistas A. Mrozinskas.

Paminėjime tarp daugybės svečių dalyvavo: Nepriklausomybės Akto signataras J. Kaminskas, Latvijos Laisvės Komiteto pirm. A. Blodniks, Estų Nacionalinio Komiteto pirm. L. Wachter ir Uk rainiečių Kongreso Komiteto atstovas Revay.

LOS ANGELES, CALIF.

Čia Vasario 16 dienos minėjimą — bankietų surengė vietos Nepriklausomybės Talkos Atstovai. Sveikino Nepriklausomybės Akto signataras prof. Myk. Biržiška ir Lietuvos Garbės konsulas dr. J. J. Bielskis. Paminėjimui — bankietui vadovavo dr. P. Pamataitis. Meninę dalį išpildė kompij. Bertulis ir dain. M. Jukauskienė.

Pagrindinę kalbą pasakė žurnalistas Bronys Raila.

Alto surengtame minėjime pagrindinę kalbą pasakė Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. V. Sidzikauskas.

ČIKAGA, ILL.

Čikagoje buvo surengta bent keletoje vietų minėjimai, bet iš jų išskirtini du. ALT surengtas minėjimas Vasario 17 dieną ir Jaunimo surengtas minėjimas Vasario 24 d. Nors pereitą kartą apie Alto surengtą minėjimą jau esame pasisakę, bet kadangi šiais metais tiek savo pakilumu, tiek ir apimtimi išsiskyrė iš lig šiol rengtųjų minėjimų, tai tenka dar kiek sustoti. Čia patiekiami Čikagos Lietuvių Tarybos pirm. T. Blinstrubo atidarymo kalbos santraukos su įdomesniais ištraukomis.

Pasveikines susirinkusius paminėti istorinį faktą, kuris, jo žodžiais tarant, mūsų tautą buvo nukreipęs nauja ir laisva vaga ir paminėjęs žuvusius už Lietuvos laisvę bei mintimis klausytojus nukėlęs į savąją žemę, nusagstyta tėvų kapais ir kovų židiniams už tautos gyvybę, bei pabrėžęs pasitenkinimą, kad Lietuva gausiais laimėjimais ir laisve kėlė pasipėrėjimo jausmus, kurdama laimingesnes ateities vaizdus, pasakė: — "Per šitokius laimėjimus mes turime progos atlikti savo, sakykime, lietuvišką velykinę: galime patys sau statyti klausimus, — ką aš padariau, kad Lietuvai laisvę artėtų? Kaip aš veikiau, kad lietuvių nepranyktų iš tų, kuriems ji paties Tvėrėjo yra suteikta išlaikyti savyje ir perduoti ateinančioms kartoms.

Mes nekalti, kad mūsų kraštas nustojo laisvės, bet tokiais likimais ir jausime pasmerkima, jei pasitrauksime iš kovos, sumažinsime budrumą, pateksime į neviltingas sūkurius ir užmiršime lietuviškas esmę... Tik neuatruikiama viltinga kovos laimėjimo ir Lietuvos prisikėlimu sudrao mūsų didžiausią jėgą. O jos pagrindas — lietuvių meilė lietuviui, kiekvieno sąmoningas nusiteikimas apie priklausymą vienai bendruomenei ir stovėjimas sąjūdyje, kad ne vienas lietuvis nevirštų kitos bendruomenės bespalviu nariu".

Toliau pasidžiauges, kad per minėjimus, neatsižvelgiant pažūrių skirtingumo, visi pasiuntame esą vienos motinos vaikai, lydimi tų pačių pergyvenimų ir jausmų, ir palyginę tai su kasdieninio gyvenimo nuotakomis, kalbėjo:

"Ir nejaugi iš mūsų tarpo niekad neiškils nauji žmonės, su naujais metodais, kurie norėtų ir mokėtų rasti bendrą kalbą? Ir ar ne laikas sukruvintos ir kenčiančios tautos labul pradėti tarp skirtingų grupių statyti tiltus ir lieptus, o kartu išversti tarp jų išvestas spygliuotas tvoras ir net geležines uždangas? Taigi, ar ne laikas padaryti kapitalinį pakeitimą? Pakeitimą mūsų tarpusavio santykių pasauly. Skelbti ir vykdyti lietuviškos vienybės renesansą — atgimimą. Kad pasibaigtų ir pranyktų visokios nesantaikos šmėklos! Kad stotų vienybė! Geros valios žmonių vienybė — susitarimų ir nuolaidų. Kad nebūtų artimų ir atstumtų! Ne tokios tariamos vienybės, kuri dėl akių traukia, o tikrumoje atstumia".

Ir apgailestaves, kad į vienybės šūkį pradėdamas dėti turinys — vienybė tik tokioj formoj ir plėtmėje, kaip man geriausiai patinka, tėsė:

"Ir prieš akis stojas didelės tragedijos užuomazga: mūsų jaunųjų karta daug kur nuo mūsų tolstą, o lietuviška visuomenė daros viskam abejinga ir pasyvi. Pasišventėlių skaičius mažėja. Ir ką gi: mūsų jaunimas greit galės nustatyti, kad mes savoj Lietuvoj jau neturėjome padorių ir gerų lietuvių... Mes juk baigame visus juos iš kapų prikelti ir prikalti (o kitus dar gyvus) prie gėdos stulpo... Vienas tik džiaugsmas, kad dar turime ir puikaus jaunimo, kuriam Lietuva ir lietuviybė giliai širdyje įrašyta. Branginkime jį ir saugokime jį! Tai mūsų šviesioji viltis".

Pasidžiauges Amerikos lietuvių aukomis, memorandumais ir delegacijomis Nepriklausomybę atstatant, kad jie visada buvo nuostirūs ir kad dabar jie kovoja už

Lietuvos laisvę, sušuko:

"O, kad mes visi — ir vadina mieji "senieji" ir vadinami "jaunieji" lietuvių — sutartinai ir kartu vis toliau varytume vadavimo darbą! Ir mes nesame vienu turime ir įtakingų draugų. Mieli Tautiečiai! Šiandien Čikagoje ir visoje Amerikoje prasideda Brolybės savaitė, ruošiama tokių, rodos, skirtingų institucijų Amerikos Krikščionių ir Žydų konferencijos. O kada mes paskelbsime ir pradėsime nuosirdžiai vykdyti lietuviškos Brolybės savaitės, mėnesius ir metus?..."

H
Toks mano žodis. Jei jis buvo kai kur ir kiek kartus, — prašau atleisti: jis išplaukė iš sužeistos širdies, matant mūsų negeroves ir kovas terpusavy, o ne su visiems bendru didžiuoju priešu. — Užbaigė atidarymo kalbą Čikagos Lietuvių Tarybos pirm. T. Blinstrubas.

VOKIETIJA

Vasario 16 d. minėjimas Miunsteryje. Miunsteryje gyvena nebe daug lietuvių, bet apylinkėse yra dar apie kelis šimtus. Energingo, gero organizatoriaus ir didelio idealisto V. Kurgono ir visų pasiaukojusių lietuvių dėka Miunsteryje Vasario 16 d. minėjimas buvo suorganizuotas lietuviškoje nuosirdžioje nuotaikoje ir dvasioje. Minėjimą atidarė apyl. pirm. V. Kurgonas, pabrėždamas šventės prasmę ir pasiryžimą dirbti ir kovoti dėl Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo.

Ilgoje, nuosirdžioje paskaitoje Stp. Vykintas pagerbė kritusius dėl Lietuvos laisvės ir pabrėžė, kad tik savomis kraujo aukomis bus ir ateityje atkurta savarankiška Lietuva. Jis ypač sudarino klausytojų tikėjimą į Lietuvos ateitį ir kvietė visus atlikti mažas ar dides lietuviškas pareigas; išlikti tvirtais lietuviams, perduoti lietuviybę būsimoems kartoms ir būti liutiškai tvirtiems kovoje dėl Lietuvos geresnės ateities. Paskaitos metu prelegentui daug kartų klausytojai pritarė nuosirdžiais plojimais.

Solistė Šimarniukytė gražiai padainavo lietuviškų dainų. Miglinienė padeklamavo keletą eilėraščių. Senieji lietuvių padainavo senų lietuviškų dainų.

Garbė lietuviams miunsteriškiams, kad jie moka taip organizuoti veikti.

— & —

SKAITYTOJAI RAŠO

IŠ ČIKAGOS

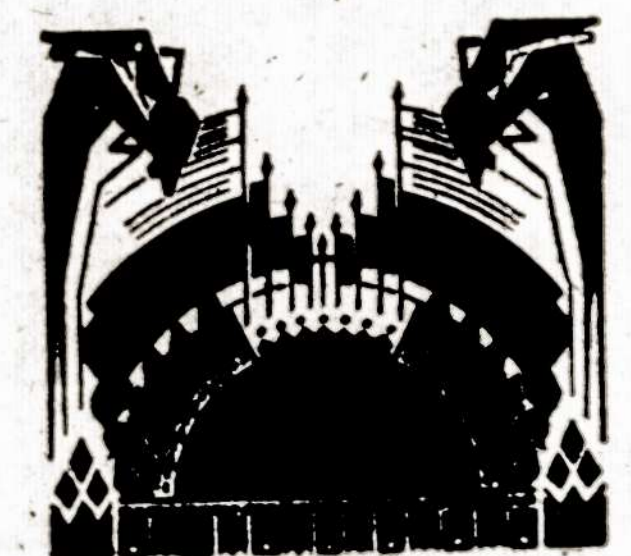
Sen. Knowland'o dalyvavimas Vasario 16-sios minėjime, buvo atžymėtas turbūt visoje amerikoniškoje spaudoje. Nes apie tai buvo užsiminta net tolimame "New York Times". Šia proga kyla mintis, kad būtų labai praveru, jeigu šioje spaudoje apie lietuvių (ir kitus pabaltiečių) būtų minima ne tik tokia proga ir ne tik vieną kartą į metus.

Turiu galvoje mūsų kaimynus latvius, kurie nuolat rodo, pav. "Chicago Tribune" — "Voice of the People" skiltyje, laišku į redakciją pavidale. Šis laikraščio skyrius yra skaitytojų labai mėgstamas. Taigi, ar negalėtų ir lietuvių panašiai daryti? Juk, manau, ir mūsų tarpe atsirastų mokačių pareikšti savo mintis anglišką kalba.

Latvių laišku gan dažni pasirodymai leidžia manyti, jog "Chicago Tribune" mieliai tokius laiškus priima.

Vyrai, judinkime žemę ir mes. Nes vien kalbėtis savųjų tarpe, ypač skaudamais temomis, — tikrai permaža.

Aleksas Kutkus

Mažoji Lietuva

KURSIŲ KOPŲ KARALIUS

A. Nevardauskas, Čikaga

ELNIO RAGAI

Kai sniegas nutirpsta ir saulutės spinduliai pažadina gamtą, ima pavasarėti, viskas suklesti, tai ir elniams — patinams ima augti kaktoj ragai. Naujai augę ragai yra apžėlę vilna ir visai nepanašūs į ragus, tik ilgai jie išsivysto į šiupelinius — šakočius. — Kopų elnių ragai tikrai šiupeliniai — šakočiai. Tokiam elniui patinui kasmet išaugant naujiems ragams, priauga viena šaka daugiau. Ir kai pilnai išsivysto ragai, tai ir nuo jų nubyra vilnos. Elnias ragus nešioja tol, kol ima šalti. Pradėjus šalti, jam nuo šalčio skamba ragai, pasidaro nebe pakeliamas našta. Ieško priemonių jais nusikratyti. Kur tik eina, vis purto gaiva. Kai vieną pameta, tada dar greičiau reikia pamesti ir antrąjį, nes pasidaro nepatogu ir ragas sveria vienon pusėn galvą. Elnias, negalėdamas galvos purtinimu antrąjį nusikratyti, lenda į mišką ir miške, sprausdamas į medelių šakas bei krūmus, bando jį nusikratyti. Yra rasta tokių nulaužtų ragų su iš galvos išlaužtu kaulo šmoutu.

Netiesa, kad kai kurių yra manoma, jog elnias nemustumas ragus paslepia, užtrypdamas į miškų pelkynus ir tam panašiose vietose. Kaip matome, jis ragus meta gamtos verčiamas ir džiaugiasi jais nusikratęs. Kuršių kopų gyvenimo poilsio metu bei kitokiomis progomis eina elnių ragų ieškoti. Labai retai pasitaiko, kad tas pats ieškotojas atrastų vieno elnio ragus. Labai retai pasitaiko, kad elnias vienoje vietoje numeta ragus. Kaip minėta, jis vieną numetęs, skuba ir antrąjį nusikratyti ir, kol jį nusikrato, gal nužygiuoja keliolika kilometrų nuo pirmojo pamesto rago. Ragų ieškotojai daro mainus tarpusavy ir sudarę porinių ragų rinkinius, par davinėja. Kuršių kopose Miškų administracijos buvo leista kopų rajonų girininkams po vieną elnią metuose savo naudai nusišauti, tik viena sąlyga: nušauti ligonį, invalidą — krėpėlį, žalingą — peštuką, kuris užpuldinėtomas ramius elnius sužaluoja. Ir toks girininko nuteistas elnias būna varovų išvaromas iš elnyno į neapželdintą kopas ir ten koks nors žymėsnis asmuo jį nušauna. Tokio nušauto elnio mėsa išparduodama vietos gyventojams, oda — kailių dirbklon. Nušauto elnio galvą pasiima girininkas, kurią jis panaudoja: jei be ragų, tai pritaiko jai kitus ragus, papuošalui kokios nors žymėsnės valdinės įstaigos, bet daugiausiai vasarvietėse, vasarnamiuose bei kolektyvinuose muziejuose. Kaip minėta, elnio mėsa išparduodama žmonėms. Jauno elnio mėsa dar tinka skoningai priruošus valgyti, bet jau kokio senio patino mėsa atsiduoda samanomis ir kažin kaip ten ją bepriruoštumei.

Brakonieriai

Ne vien tik, kad Kuršių kopose elnių yra, bet taip pat jų yra visoje pamarių vietovėse. Nemaža jų yra Nemuno deltoje tarp Atmatos ir Skirvytės upių, Kuršių pamariuose. Žiemai apkausčius Kuršių mares ledu, tos vietovės brakonieriai — nelegalūs medžiotojai, nužūrėję tinkamą mėsią jau

na elnią, išsivaro ant plyno mariu ledo ir iš visų pusių jį apspitę, ima slidžiu ledu vyti. Iš pradžių vejamasis elnias, lyg aštriai pakautas arklys, savo aštriais nagais kapodamas ledą, bėga. Bet kada ima įkaisti jo nagai, pasidaro minkšti ir tada jis ima slidinėti. Tuomet brakonieriai pačiužomis čiuoždami dar greičiau jį veja ir tol veja, kol jis išsisiekia ant ledo. Tokį išsisiekusį elnią brakonieriai užmuša vėzdais. Ten pat nulupa odą, išverčia vidurius, galvą į priekį ketę. Mėsa susikrova į roges, ir kaip žvejai iš Kuršių marių žvejybos, grįžta.

Elniai rudenį

Su paskutiniosiomis vasaros dienomis iš Kuršių kopų išsikrausto ir paskutinieji vasarotojai. Tada kiek laisviau ima jaustis ir kopų viešpačiai ir išlindę iš per vasarą lindėtų miškų landynių, pasipila ištisai kopose ir pasigandydami po jas, vandruvoja. Nes tada juos iš landynių pati gamta išveja. Patelės ieško simpatingo sau draugo, o patinai grumiasi dėl vienos kopų gražuolės ištisus du mėnesius. Tuo laikotarpiu, kada elniai poruojasi, klaipeidietiška tarant — "Burzdų laike", yra labai pikti, žinoma, tik patinai. Būna tokių elnių, kad išėję iš miško atsistoja skersai kelio ir nepraleidžia keliautojų, ne tik kad pėsčiųjų, bet ir važiuoju, prunksdami it pikti buliai ir, rojomis kasdami žemę, ruošiasi artėjantį pulti. Į įvairius keliautojų gaudinimus jie nekremia dėmesio, bet varo savo. Tokiu atveju keliauninkai ieško aplinkinio kelio, kad tokią pikčiurną aplenkty. Kodėl jis tada toks piktas? Todėl, kad kur netoliese iš tos vietos jo išsirincoji ir iš kitų iškovotoji kopų gražuolę netrukdomai galėtų pagriaunoti medelius bei užuovėjoje, samanomis klotame patale, išlėstis. Bet negalima pamiršti pasakyti, kad ne vien tik patinai yra pikti rudenį, taip pat yra aršūs jie ir užpuola, kai pas tokių elnių porėle atsiranda mažas elniukas, o mažiukai atsiranda vasarą. Elnias — tėvas ypatingai saugja mažiuką. Kas nebūtų, ar žmogus, ar kitas gyvūnas, kuris tik artinasi į tą vietą, kur jo gražuolė su mažiuku laikosi, jis jau išeidamas į priekį, prunkštumu perspėja artėjantį ir savo pūkiu pareiškia, jog kas tik kepsinis čia ateiti, tas vietoje bus nuardintas. Kartą Kuršių pamary, ties Skirvytės kaimo ribomis, vienas sienos apsaugos pareigūnas, eidamas sienos apsaugos pareigas, buvo į tokią elnią — tėvo nemalonę papuolęs. Pačiame pamary staiga prieš jį išdygo jo didenybė ir prunksdamas tiesiai puolė jį, bet šis pareigūnas, matydamas, kad jam grėšia mirties pavojus, ištiesė šautuvą ir šūviu į galvą nušovė nekaltą šeimos gynėją. Žinoma, tas pareigūnas nebuvo paglostytas jo vyresnybės už didvyriškumą. Dar kitas atsitikimas Kuršių kopose. Žmogus važiuodamas dviračiu pastebėjo, kad skersai kelio atsistojęs milžinas elnias ir jo laukia. Keliautojas nusprendžia į pasitaikusių pirmą miško kelią pasukti ir mišką jį aplenkty. Bet štai kas įvyksta. Šis milžinas visą laiką mišką važiuojų, bėgdamas sekė ir vos tik keliautojui iš miško į vieškelį išnirus, taip šis visu

Motto: "Mes pradėdame kartais nebesikalbėti lietuviškai tarp savęs, lietuviška knyga kai kam nebereikalinga, kai kas pradeda net vengti galvoti lietuviškai, tuomi patys pasistatydami sau — dvasinio skurdo kalėjimą".
V. K. Jonynas

Dalis atvykusiųjų į šią šalį ir kiek pramokę vietos kalbą, keičia pavardes, vengia lietuvių, kad ne tektų su jais kalbėti lietuviškai bei kelias į svetimųjų apgyvendintose apylinkėse ir, kaip sako V. K. Jonynas, patys sau pasistato dvasinio skurdo kalėjimą. Pasistato štai kodėl: jei nusikelia į apylinkę, kurios gyventojai yra tokie pat ateiviai, kaip ir nusikėlusis, tai jis prie jų pritampa, kaip anksčiau prieš, o jei trečios, ketvirtos kartos, atsiėti amerikoniai, tai kaip anksčiau prieš geru.

Patirtis ir gyvenimo pavyzdžiai rodo, kad atitrukti nuo savųjų medžiaginiai yra lengviau nei dvasiniai. Dar daugiau. Kad dvasinį ryšį su savaisiais gali nutraukti tik dvasiniai paliečiai, nes atitruktis tampa tikrais pakaruokliais. Šitokių apgalvintų stovio žmonių turim ne tik iš senųjų, bet jau ir iš naujųjų ateivių — tremtinių, vadinamųjų dipukų.

Savi žmonės, senolių žemė, amžinai vilioja

Matyti pačios gamtos yra su tvarkyta, kad kur žmogus esi gimęs ir augei, kur senolių prakaitas ir kraujas tiesė tavo tėvų ir senelių garbingus kelius, ten kiek vieną vilioja. Ir jei kas šioms vilionėms yra pajęgus atsispirti jau natūroje, tam žymiai sunkiau jas nugalėti senatėje. Ekonominis faktorius, kad ir sulauko kiek, bet nepajęgia nutraukti dvasinių sątykų.

Eskimą, speigračių šiaurėje stovinti medinė ar ledų landynė, kinietį Kinijoje skurdi lūšnelė, kur alkis nekviestas svečiuojasi, daugiau vilioja nei pusiaujo srityje pastatyti puikūs prabanginiai rūmai; italas, kad ir svetimų gimės, užsiminus Italiją, su asaromis pasakoja apie ją, kaip vieną iš gražiausių ir palaimingiausių pasaulio kraštų, nors jis ir žino, kad ten skurdas klajoja. Iš speigračių šalių, pusiaujų, ar Ramiojo vandenyno salelių kilusių, nepripa tinsi net ir didelės pažangos krašte. Ir tas pats atsitinka ne tik su žmonėmis, bet ir su gyvuliais ir augalais, perkeltais į kitus kontinentus.

Žmogus ne gyvulus

Gyvulus turi alkio, savisaugos, poilsio, veislės tęstinumo ir fizinio skausmo instinktus, bei pojūčius. Kur jis randa geresnio sau maisto, ten greičiau ir pripranta. Bet žmogus, be pojūčių, turi protą ir plautą dvasinį lauką. Mokslo yra nustatyta, kad kiekvienas žmoniškąjį esybė turi 42 dvasines savybes, iš kurių tik kelias per savo gyvenimą tepajęgia plačiau išryškinti. Nuo savybių išryškavimo priklausomas žmogaus charakteris, jo supratimas poitiniamie ir kultūriniamie gyvenime ir iš čia išplaukia skirtingai ne tik tarp paskirų žmonių, bet ir tarp tautų.

Žmogaus atmintis, prisirišimas, gailėstis, atjautimas, meilė, ilgesys, pagarba tėvams, pagarba mirusiems, artimo meilė, sugebėjimas protauti ir jo kūrybinės galios, yra bene kilniausia, kas žmogų skiria nuo gyvulio. Kas žlugdo šias žmogaus savybes, tas jį artina prie gyvulio. Todėl tobulėjimo keliu žengias žmogus, savo

greičiu emė jį vyti. Dviratininkas "sušilęs ir iš visų jėgų mindamas dviračio pedalius, nešėsi kiek tik jėgos leido. Elnias jį vijosi septynis kilometrus ir šį kažin kiek ilgai jis būtų dar vijęs, jei nebūtų grįžtančių žvejų būrys prie vieno kelio sąsukos atsiradęs. Elnias, pamatęs vyrus, tuoj pasitraukė iš kelio ir nuošaliau stovėdamas, tik akimis sekė vienus ir kitus...

Tepaliko tik prisiminimuose tie mūsų krašto girių gražuoliai. Atėję atėjūnai, be pasigailejimo, visus išnaikino.

Senolių žemė brangiausia...

geršias ypatybes turi puoselėti, brandinti ir nuolat artėti prie paties žmogaus. Atminties, prisirišimo, pagarbos tėvams, pagarbos mirusiems ir kūrybinių galių iškėlimo visuma — sudaro tėvynės meilės pradus.

Mano tėvynė ten, kur man gera

"Ką Tamsta giri tą Lietuvą? Už dumolą ir skurdą? Džiaukis gyvendamas Amerikoje" — sūkia ne tik skurdžius, bet ir buvus Lietuvos ūkininkas. "Fašizmas, išnaudojimas ir t. t. lietuvių lydėjo lietuviškais keliais" — šaukia buvęs valdininkas, seimo atstovas, ministras, mokslininkas. — Gerai ramiebiam, užmiršusiem pareigas tėvynei ir tautai, gyventi. Pasirodo, juo mažiau žinai, tuo mažiau ir rūpesčių turi. Bet tai savanau džių balsai, kurie tik kitų kruopštus ir neuilustamo darbo pasekoje, susilaukia geresnės būklės.

Surinkti duomenys rodo, kad niekas taip nepieikia savo krašto, kaip lietuviai. Ir dažniausiai peikia ne todėl, kad ten iš tikrųjų taip būtų buvę bloga, bet, kad nori pasirodyti daug žiną ir pasirodyti kitataučiams, kad tik jie geri. Betgi, šitaip darydami, jie užmiršta, kad kas peikia kitą, tas peikia ir save, o apsisukęs peiks ir tą kraštą, kuriam nori prisigerinti. Senųjų žmonių išmintis sako, kad "paskutinis tas paukštis, kurs savo lizdą teršia", buvo ir liks šios rūšies žmonių geriausių apibūdinimu.

Išidėmetina, kad šios rūšies žmonės gyvena grynai kitataučių rajonuose Nei lietuviškų knygų, nei laikraščių, neskaity. Angliškai dažniausiai pajęgia susikalbėti tik tiek, kiek reikia apibūdinti dienos orą ir smulkius kaimyninius įvykius. Sutinki retkarčiais tokį užkalbini gimtąja kalba, o jis tau lepi ir atsako kita. Paklausus, tai kur gi gyvenai, kad užmiršai lietuviškai kalbėti, atsako: "Aš iš viso tos kalbos gerai nemokėjau".

Lietuvoje tokio skurdo, koks Italijoje, Indijoje, Kinijoje ar Ispanijoje yra, niekad nebuvo. Lietuva visada buvo laimingesnė už čia paminėtus kraštus. Todėl kyla rimtas klausimas, kodėl anų kraštų žmonės savo kraštus giria, o kai kurie mūsų šaliai peikia?

Atsakymas tik vienas, jų širdyse užtroško tautos meilės liepnelė. Jie paskendo miesčioniškume ir subanalėjo. Jų širdyse nieko šventa neliko, apart egoizmo.

K. Pakruojietis

SAVANORIAI IR ŽEMĖ

Prie patriotiškų raštų, kuriuos "Draugas" buvo išidėjęs, reikia priskaityti skundus tų patrijotų, kurie įrodinėjo, būk jie nepateke į Karo Mokyklą Smetonos režimo metu dėl to, kad jie buvę ateitininkai.

Vasario 1-mos dienos laidoje "Draugas", idėjęs dviejų ateitinkų skundus, padarė prierasą, prašant suinteresuotųjų tuo klausimu daugiau nebersaityt. Girdi, pakakasią. Atrodo, kad jau užtektinai gerai išsiaiškinta.

Jei minėtu klausimu iš tikrųjų gerai išsiaiškinta, tai reikia atsiminti, kad yra svarbių klausimų, kurie iki šiol niekur nebuvo išskirti. Sakysime, savanorių, aprūpinimas žeme. Savanoriams už pasiaukojimą buvo pažadėta žemės. Ar ištesėtas šis pažadas? Lengva prileisti, kad žadėtosi žemės negavusių savanorių yra kur kas daugiau, negu ateitinkų, nepatekusių į Karo Mokyklą. Kurie labiau nukentėjo: savanoriai, negavusieji žemės, ar ateitinkai, nepatekusieji į Karo Mokyklą?

Teprasideda dabar skundai savanorių, norėjusių žemės gauti ir jos negavusių.

Kiekvienam žmogui yra duota laimės taurė, kas dorai ir rūpestingai gyvena, užtenka visam savo amžiui. Girtybės ir kitų papročių vergas ir mirdamas palieka tą laimės taurę neišnaudojęs.
Vysk. A. Baranauskas

Jaunimas ir vieši parengimai

Sausio 14 d. "Drauge" tilpo p. A. Gintnerio pasikalbėjimas su studentais, su gabii ir veikliu studentų grupe, jaunimo klausimais. Iš visų klausimų ir atsakymų, yra išskirtinas p. A. Gintnerio klausimas: "Kodėl jaunimas retai lankosi į viešus kultūrinius parengimus? Į kurį studentai atsakė: — "Tai platus ir ilgas atsakymas. Jis būtų galima suglaustai atsakyti. Jaunimas mėgsta naujus dalykus. Mūsų parengimų programose iki šiol mes matome beveik tuos pačius veidus ir asmenis. Tokių parengimų Čikagoje turime labai daug ir visi panašaus turinio. — Rengėjai ieško tik garbės ir pelno. Brangūs ir bilietai jaunimui. Studentai ir moksleiviai neturi ir laiko".

Kaip matome iš patiekto citatos, studentai, jaunimas "išsisteisina". Ir "išsisteisina", apkaltdindami kultūrinių parengimų rengėjus. — Randame būtina pažvelgti, kaip ištikrųjų yra, ar studentai kaltindami kultūrinių parengimų rengėjus, patys neapsinuogina?

Kelinti metai lankydamos kultūrinius parengimus ir stebėdamos jaunimo lankymąsi ir juos. manau nesuklysiu pasakęs, kad bent Čikagoje gyvenantieji studentai, apsilenkia su tiesa. Tiesiog ne suprantama, kaip jiems galėjo nusibosti tie patys veidai ir beveik tie patys asmenys, jei jie lietuviškų parengimų iš viso nelanko. Arba, kaip galima patikėti, kad jaunimas kultūrinius parengimus boikotuoja vien todėl, kad rengėjai ieško tik garbės ir pelno? Nejaugi jaunimas galvoja, kad rengėjai gautą iš parengimų pelną susikiša į asmeniškas pinigines? Gal dalinai galima ginčytis dėl parengimų monotoniškumo. Gali patikti ar nepatikti tie patys matomi veidai. Gali patikti ar nepatikti viena ar kita spauda bei knyga ir šita linkme kaip ir netektų prieštarauti. Bet iš kitos pusės, jei senimas nesugeba geresnio ir ekspresyvesnio jaunimui patiekti, ar studentai bandė senimo klaidas atitaisyti? Ar jie bandė ką nors vėringesnio už senius duoti?

Įtarimą, kad senimas parengimus daro vien garbės ir pelno sumetimais, reikia laikyti labai blogu ženklu, nes tas dalinai parodo jų pačių užmojus, nors jiems turėtų būti žinoma, kad labai dažnai gautas už parengimus pelnas, net nespėjęs susilti organizacijų kasose, yra išparceliuojamas laisvinimo, šalpos, Vasario 16 d. gimnazijos bei lituanistinių mokyklų išlaikymui, studentijos reikalams ir t. t.

Surinkti duomenys rodo, kad išskyrus vieną kitą, jaunimas lietuviškai veiklai yra pasyvus. Kad ir studentai grynai lietuvių studentų paengimuose mieliau tarp savęs kalbasi angliškai, nei lietuviškai. Yra neginčytinas faktas, kad tik retas studentas noriai skaito lietuvišką knygą, o laikraščius tik tiek tepaskaito, kiek liečia juos pačius. Yra faktas, kad yra daug jaunimo, galinčio studijuoti, bet nestudijuoją, o imasi juodadarbio pėdomis sekti, kad galėtų laisvu nuo darbo laiku sėdėti prie automobilio vairo ir vaizduoti amerikonišką "gudruoli".

Teatleidžia man jaunimo patrijotai už aukščiau pareikštas jų adresu mintis. Aš suprantu juos ir išskiriu. Bet gi, jaunuolių patrijotų tiek maža, kad juos galima suskaityti ant pirštų. Seku jų spaudą ir matau jų už visą studentiją nesamą našatą. Taip pat neabejoju patrijotų studentų nuosirdumu. Deja, veiklių studentų grupės pareiškimas, neatrodo nuosirdus. Pa sakyme, kad: "jaunimas mėgsta kitus dalykus", slepiasi laisvėje gyvenančio lietuvių studento tragedija.

Nutautėjimo banga jaunime neša pasyvumą lietuviškiems reikalams, nors negalima sakyti, kad vien jaunimas dėl to būtų kaltas ir atsakingas. Yra kalti tėvai, lietuviškoji visuomenė, kultūrinės ir politinės organizacijos, spauda ir politikieriai, taip žiauriai suniekinę ir niekiną Nepriklausomos Lietuvos laikotarpį. Šitokia politikierių ir spaudos laikysena išmuša jaunimą iš sąmoningo patrijotinio kelio tarnauti savo tėvynei Lietu-

vai. Dėl šios priežasties jie nustojo gerbti lietuvių kalbą ir gražuosius papročius. Yra aišku, kad stoka tautinės dorybės, mūsų tremties jaunimą, išskyrus vieną kitą, atitraukia nuo lietuviškos visuomenės. nuo Baltijos gintarinių krantų ir neša lyg mažytį būrinį laivelį į audringus, tolimus ir drumzlinus vandenis. Ir va, šitokiose aplinkybėse gimsta tremties lietuviško jaunimo mėgstami nauji dalykai. Laisvas, nevaržomas kvatojimas. Yra tikra, kad ir kažin kaip įdomi ir nauja kultūrinė programą kultūrininkai duotų, tremties jaunimo dauguma iškeistų į ją šokių salę perpldytą grakščiomis šokėjomis. Kiekvieną organizacinį išvažiavimą, besirančiantį čia pat, jie mieliai iškeistų į už kelių desėtkų mylių esantį plūdį su krykštaujantiomis nerūpestingomis mergaitėmis. Kad ir didelės svarbos mokslinio pobūdžio diskusinius susirinkimus su pasitenkinimu iškeistų į putojančių taurių pavėsi.

Neužginčysime fakto, kad ir Nepriklausomo gyvenimo laikais sijaunoti sutvėrimėliai traukė jaunimo akis, bet ar taip stipriai. Ne užginčysime fakto, kad ir anuo met neveiklųjų buvo. Bet ar galima procentualiai sulygtinti? Skirtumas labai didelis. Ten ant pirštų galedavai skaityti savanau džiūs, o čia reikia skaityti idealistus. Ten studentų buvo pilnos laikraščių administracijos, o čia nerasi nie vieno. Ten studentiškoji spauda mirgėjo, puosėsi akademiniams straipsneliais, o čia tokius straipsnius nelengva užklupti. Jei ten kiekvienas studentas savo spaudoje stengėsi duoti ką nors akademiškesnio, tai čia net patys skyrių redaktorius srovinėje spaudoje nevisuomet pajęgia parašyti. Už tad nesistebėkime, kad ten jaunimas be cento kišenėje buvo žymiai linksmesnis ir laimingesnis, nei čia, turėdamas net kelis desėtkus dolerių. Jei ten studentija mieliau palaikydavo ryšį su moksleiviais ir jaunimu, tai čia apie tokių ryšių palaikymą tur būt, neteko nei kalbėti. Visą suglaudinus, gaunasi išpūdis, kad pamėgimas naujų dalykų yra sugebėjimas lindėti studentų viešuosiu patrijotų saujelės šešelyje ir būti reklamuojamais.

V. A.

Iš studentų gyvenimo

(Atkelta iš 2 pusl.)

— S. Dobkevičiūtė iš Los Angel. "Akadem. prošvaistės" — "Drauge" pažymi, jog studentai parodytų daugiau aktyvumo ir pasiaukojimo. Ji čia rašo: "...Ar mes galime be ežinės priekaišto, sau pripažinti, kad užtektinai dirbame, aukojames Lietuvos labui? Kas gi liks iš mūsų tautos, jeigu mes, pa gyvenę išsivijoje vos dešimtį metų, jau pradėdame abejingai žiūrėti į tautiškumą liečiančius reikalus". Todėl ji siūlo: "Mes galime labai lengvai atlikti lietuviškas išlaikymo pareigas, kaip pavyzdžiui, surengdami reparačius, ar tai paskaitėles, prisidėdami ar organizuodami minėjimus — akcentuodami lietuvių papročius".

— A. Avizienis, R. Dirvenskis, M. Sodeika, J. Šoliūnas, L. Stanukas, Germanas ir kt. atstovavo Illinois un-to Urbanoje lietuvių tinklinio komandą, laimėjusią "Intramural" pirmenybes.

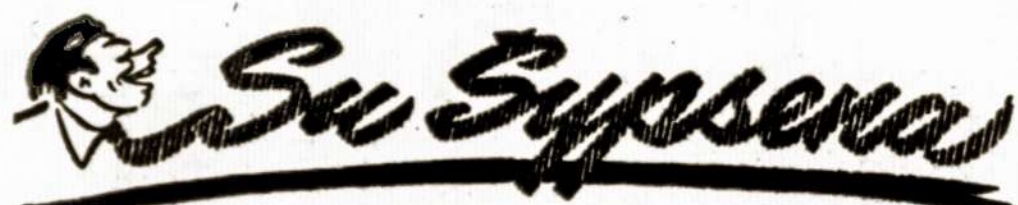
— Lietuviško Študių Instituto paskaitų, kurių šio semestro tema yra — Moderniškų kultūros apraškų vertinimas, klausio ir nemaža studentų. Dažniau yra matomi: J. Budrys, Povilaitis, Štuopys, A. Antanaitis, E. Sulaitis ir kiti.

— Algis Tallat-Kelpša, studijuojantis Western Reserve un-te Cleavelande ir kartu lankantis ROTC kursu, buvo pakeltas į antrojo leitenanto laipsnį.

— Ramutė Kliorytė, baigianti studijas Illinois un-te, Urbanoje, susižiedavo su Romu Bartuška.

— Algirdas Krikštofaitis, studijuojantis inžineriją Wilson Coll., susižiedavo su Gražina Sabaliūnaite.

TEGYVUOJA GINČAI

("Ginčų vertė" — "Draugas"
1957. II. 23 d.)

Būkim mes visi sroviniai — Darbininkai ir vadai, Nuolat būkim pirmutiniai Išsiginčyti pilnai.

Jei tau rietenos netinka, Jei tau ginčai be vertės, Tuoj tu kreipkis į Srovinską, Tavo mįslę jis atspės.

Vyrui žmonai reikalinga Susikibti už plaukų, Ir jų svorui bus naudinga: Nutirpdys sau daug taukų.

Jūs merginos dėl vaikino Ginčą kelkit tarp savęs, Kam jis Eglę pašokino, O nematė jis tavęs.

Vaikiniai ir jūs nesnauskit, Atsidūrę karčiamoj, Ten smarkius ginčus jūs auskit, Tai smagiau bus tuoj.

Taip pat jūs politikieriai, Jums pritinka ginčai tie, Diplomuoti kavalieriai, Jums apseit be jų bus fe.

Jezuitai, pranciškonai Tur ir jie vaičių turėt, Ir seselės, marijonai Prie Srovinską prisidėt.

Jei iškiltų koks skandalas, Tai žinokite gerai, Kad Srovinską, kad jį galas, Tuoj išaškins tobulai.

Turit katę ir šuniuką? Leiskit jiems ginčus pradėt, Kulšies meskit trupiniuką Ir pradės viens kitą riet.

Juodu kai pasius draskytis, Tai Srovinską teks parvest, Jis sakys, kad tur tąsytis — Antrą kaulą jiems reik mest.

Broliai ginčų nebijokit, Nes Srovinską jums padės, Šmeižtą, melą sugalvokit Ir kartokit iš širdies.

Tegyvuoja ginčų ginčai, Čia nér nuodėmės balsios, Tegu plinta šmeižtų kirčiai, Lauk tie nuostatai tiesos.

Patrimpas

OI TA VISUOMENĖ, KADA VEIKIA, KADA NE

Pranciškonų "Darbininkas" (1957. II. 1 d.) turėjo vedamąjį — "Visuomenės balsas paveikė". Rašoma apie tai, kad Amerikos vyriausybė kvietė į svečius Tito, manydama iš to turėsianti naudoti. Bet, girdi, visuomenė į tai kitaip pažūrėjus. Girdi, Tito kvietimas ne suderinamas su žmogiskumu, moraliniais principais, kurių nė politikoji nedera laužyti. Prieš Tito atvykimą garsiausia šaukė katalikai. Tą ir Tito pripažinęs.

Ką? Visuomenė čia iš tikrųjų paveikė. Tito neatvyks. Bet pripažinti, kad ta visuomenė, kuri pakėlė balsą prieš Tito ir, kurios balsas paveikė, ne visada prabyta, kada turėtų tai padaryti. Minėtos visuomenės balsas veikia kaip dainoje, kurioje sakoma: "Oi tie sodai, tie sodeliai, kada žydi, kada ne".

Ta visuomenė, kuri pakėlė balsą prieš Tito atvykimą, primindama jo nežmoniškus darbus, mandagiai tylėjo, kai po pirmojo pasaulinio karo lenkai brovėsi į Lietuvą ir kitas svetimas žemes. Tylėjo per 20 metų, kai lenkai pagrobtose žemėse šeiminkavo savotišku būdu. Ar lenkų elgesys derinasi su žmoniškumu, ar derinasi su krikščioniškais principais? Juk ne. Tai kur buvo tada ta visuomenė, kuriai dabar parūpo ginčai krikščioniškų principų? Kodėl tai visuomenė nerūpėjo tie principai, kai juos laužė katalikiška tauta? Dargi prieš katalikišką tautą.

APIE NAUJĄ DARBĄ

Prel. M. Krupavičius savo atsiminimuose "Drauge" atspausdintuose, paminėjo Petrulio ir keletą kitų bylų, iškeltų neva politiniais sumetimais. Lietuvių Tėsininkų Draugijos centro valdyba pripažino, kad tai žeminimas Lietuvos teisdavystės. Reikią imtis žygių Lietuvos teisdavystės garbę apginti. "Darbininkas" parašė, kad teisininkų reaguojimas esąs riteriškas. Bet esą pavėluota. Girdi, reikią ginti garbę ir tada, kada buvus laužoma konstitucija.

Jei lietuviai teisininkai pasivėlino, tai nepalyginamai labiau pasivėlino teologai ir kanoniškų teisių autoriai. Konstitucijas keisti, papildyti arba naujas rašyti, nėra jau taip nepaprastas reiškinys. — Kas kita yra Dievo įsakymai. — Kai Dievo įsakymuose sakoma "Neužmušk", "Nevok" arba "Negeisk nei jaučio nei asilo, nei kito svetimo daikto", tai tas liečia ne tik asmenis, o ir valstybes. Teologija ir kanoniškos teisės gina moterims eiti į bažnyčią vienplaukėms, įsako užlaikyti pasinikus, turi nuostatus apie relikvijas, šventintą vandenį ir t. t. ir t. t. — Turi griežtus potvarkius, draudžiančius dvikovą. Bet neturi potvarkių, draudžiančių katalikiškoms tautoms savitarpio karus, pasisavinimą svetimų žemių. Tai štai kokiuose dalykuose teologai ir kanoniškų teisių rašytojai yra pasivėlinę.

"Darbininkas" minėtam savo straipsniui uždėjo tokį antraštę: "Mūsų teisininkai susirado naujo darbo". Kaip būt gera, kad teologai ir kanoniškų teisių kodekso autoriai susirastų naujo darbo ir papildytų teologiją ir kanoniškas teises išvedžiojimais apie tai, kad savitarpio karai ir grobimai svetimų žemių ar kitokio svetimo turto, taip derinasi su Dievo įsakymais ir Kristaus mokslu, kaip naktis ir diena.

GOMULKA — RAUDONAS KVISLINGAS

Lenkijos "nacelnik panstwa" yra Gomulka. Jisai yra kartu ir raudonas kvislingas, tarnauja — Kremliu. O seimo rinkimo metu Lenkijos dvasiškią agitavo žmones balsuoti už to kvislingo išstatytus kandidatus. Ko užsipelno Lenkijos dvasiškią už tokį elgesį?

Jei savo laiku būtų atsiradęs koks nors rudas Gomulka ir jis būtų ejęs su Berlynu taip, kaip dabar raudonasis Gomulka kad eina su Maskva ir, jei Lenkijos dvasiškią būtų rėmusi rudąjį Gomulką taip, kaip dabar kad rėmė raudonąjį Gomulką, tai Lenkijos dvasiškią būtų užsitraukusi baisiausią pasmerkimą. Dabar Lenkijos dvasiškią elgesys yra teisinamas.

KAS SUARTINS LIETUVIUS?

"Drauge" (sausio 17) buvo rašyta, kad būta didelio pavojaus, kai Danija ir Norvegija galėjusios iškristi iš karinės Atlanto Sąjungos, o Švedija galėjo sumažinti savo karinį budrumą. Tą pavojų pašalino ir minėtas Skandinavijos valstybes suartino pralietas vengrų kraujas.

Ar pralietas vengrų kraujas paveikė lietuvių srovinius vadus? Ar vengrų pralietas kraujas suartino lietuvius? Juk ne. Ar reikia tuomi stebėtis? Ne. Juk pačių lietuvių pralietas kraujas nesuartinė mūsų šviesą ir nesuvienijo jų bendram tautos darbui.

APUOKAI IR PELĖDOS

Popiežius savo kalėdinėje kalboje, užsiminęs apie prieštaravimus, kurie žmones ir tautas skaldė, pasakė: "Tik krikščioniškoji religija tegali mus nušviesti naują šviesą ir įgalinti tiesą atskirti nuo klaidos ir išvesti iš chaoso".

Kaip saulės šviesa negali patarnauti apuokams ir pelėdoms, tai panašiai ir krikščioniškoji švie

BUICK'AS

LIETUVIŠKAS AUTOMOBILIS

907 WEST 35th STREET

Tel. LA 3-2022

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR Sinclair GAZOLINO STOTIS

Perdirbami motorai, stabdžiai, transmisijos, keičiamos dalys. Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Garantuotas darbas. A. STANEVIČIUS

Garazo tel: RRepublic 7-9842 Namų: WALbrook 5-5934

7641 West 71 Street

Ben Star

FASHION STYLE QUALITY

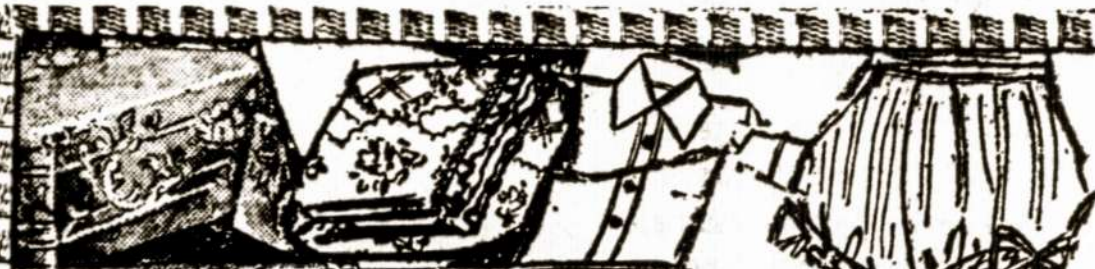
Chicago's Smartest Styles for Men and Women

4630-32 S. ASHLAND AVE. Yards 7-3900

Open Mon. & Thurs. Noon 7:30 P.M.; Other days 9:30 to 5:30

JONASKANIS

JUSAPTARNAUS GIMTOJE KALBOJE

FIGIAU, NEGU KUB KATUR.

NUOLATINIS IŠPARDAVIMAS

VYRAMS, MOTERIMS ir vaikams drabužių ir baltinių, antklodžių, paklodžių, rankšluosčių ir kita.

JOSEPH DRY GOODS STORE

3218 So. HALSTED ST.

LIETUVIŲ AUDITORIJA

LIETUVIŲ AUDITORIJA

3133-37 So. Halsted Str. Telef. VI-2-6172

POKYLIAMS KONCERTAMS VESTUVEMS

4Salės

Moderniškai įrengtos VIRTUVĖS (su maistu ar be maisto) išnuomojamos neaukštomis kainomis.

Jūsų patogumui čia pat

BARAS

Jaukus putojančių taurių pavėsis ir žavi muzika.

sa negali patarnauti žmogiškiems tarp lenkų ir lietuvių, nėra krikščioniško sugyvenimo pačiose krikščioniškoje šviesos užšvito, o kur tos šviesos padariniai? Nebuvo ir nėra žmoniško santykiavimo krikščioniškų tautų tarpe. — Nėra krikščioniško santykiavimo

Mūs praeities opozicija — Baisiai veržės į poziciją — Valdžią keikė, visus barė, Būk jie vieni tiktai arė. Visus šmeižė, visus peikė, Patys nieko nenuveikė...

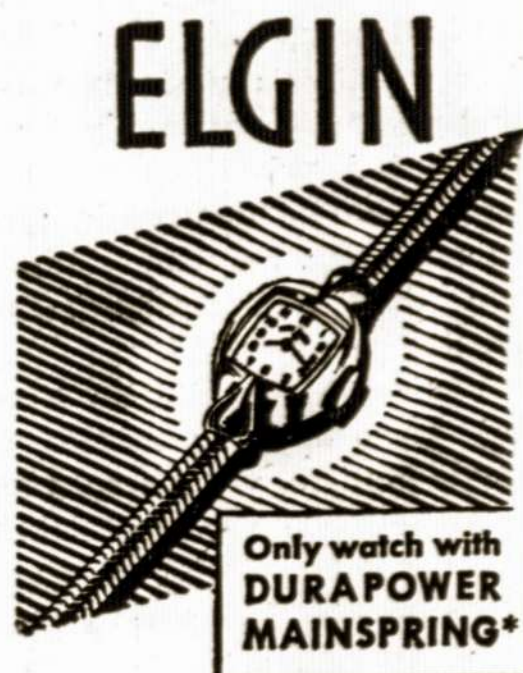
PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI

ILGŲ METŲ PATYRIMAS — FIGŪS SAŽININGAS PATAARNAVIMAS. — NAUJI DIDELI SUNKVEŽIMIAI — PATOBULINTI PERKRAUSTYMU

IRANKIAI KAIP PATYS SUNK VEŽIMIAI, TAIP IR JŪSŲ PERKRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INSIORINTI.

JUOZAS NAUJOKAITIS 2022 W 69 St., Chicago 36, ILL. Tel.: WALbrook 5-9209

Didelis pasirinkimas įvairių vietos ir užsienio firmų LAIKRODŽIŲ ir BRANGENYBIŲ Sažiningas taisymas už žemas kainas. Mes rekomenduojame "ELGIN" laikrodžius. A. R. JUNEVIČIUS ir SŪNUS, YA. 7-8266 3317 So. Halsted St.

ARS-FOTO STUDIJA

3210 So. Halsted St., Chicago, ILL., daro įvairių dydžių portretus ir nuotraukas.

Atlieka Studijos ir Foto mė-gėjų darbus. Aprūpina gera filmine medžiaga.

BALDŲ IR ĮVAIRIŲ DAIKTŲ saugus, greitas, tvarkingas ir nebrangus

PERKRAUSTYMAS

Jokio kainos skirtumo nėra bet kurioje Chicagos kolonijoje gyvenantiems bei persikeliantiems. Gera aprauda.

Antanas Vilimas

2415 So. Lithuania Ave., Chicago, ILL. Telefonas: FRontier 6-1882.

AUTO TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS

Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Fire-tone padangos, baterijos ir automobiliams dalys.

1934 W. 59th Street Tel.: GROvehill 6-9136

M. ČESAS, patyręs automobilių specialistas

LIQDĖSIO VALANDOJ

MAŽEIKA & EVANS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

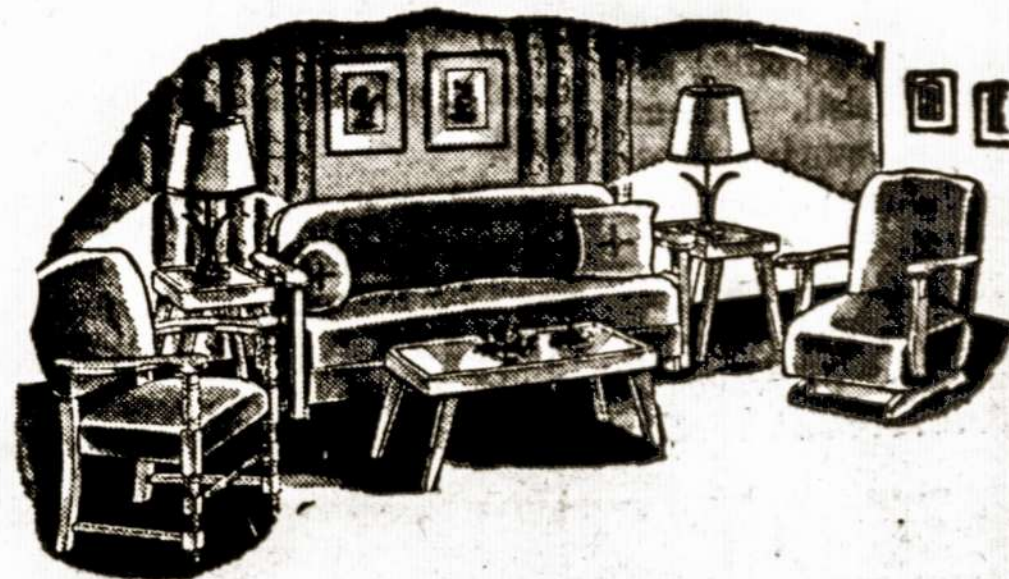
6845 So. Western Ave. Alr Conditioned koplyčia RRepublic 7-9600 — 7-8601 Automobiliams vieta. Tiesa, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią arčiau Jūsų namų.

ĮVAIRŪS PATAISYMAI IR DAŽYMAS NAUJŲ NAMŲ STATYBA LIUDAS TAUJENIS 6828 S. Maplewood Ave. Tel.: HE. 4-5848

WALTER SASNAUSKAS

2534 West Marquette Rd. Chicago 29, ILL. Telef.: GROvehill 6-8402.

Stato naujus namus pagal tartą ir planus. Atlieka įvairius remonte darbus.

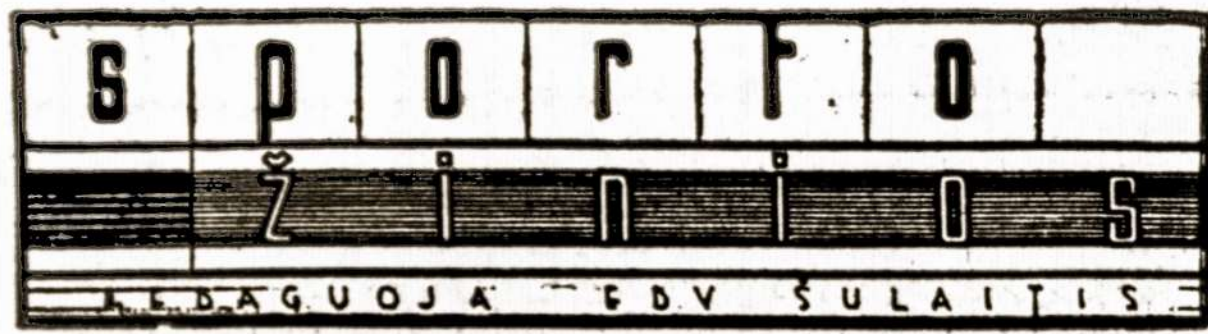

Moderniausius baldus, naujausius televizijos aparatus kinomistų stų firmų, įvairias krosnis, kilimus ir viską, kas reikalinga namų įrengimui Jūs pirksite pigiau

Lietuvių PRECYBOS Bendrovė ROOSEVELT FURNITURE Co., Inc.

2310 West Roosevelt (12th St.). Tel.: SEeley 3-4711

Pats žmonės vedėjas Feliksas RAUDONIS Jus maloniai sutiks, parodys ir duos praktiškų patarimų Jums rūpimais reikalais.

Redakcijos adresas: 1330 So. 51st. Ave.
Cicero 50, Ill. Tel.: Olympic 2-4992.

PAMINĖKIME GARBINGĄ SUKAKTĮ

Edvardas Šulaitis

Siuo metu, kada mes dabartiniams sportiniais pasirodymais — daug pasigirti negalime, yra verta pažvelgti į praeitį, kuri yra turtinga visa eile džiugusių sportinių momentų bei laimėjimų, patirtų dar Nepriklausomos Lietuvos laikotarpyje.

Vienas iš tokių didelių laimėjimų, kurio 20 metų sukaktį šiais metais minime, yra Europos krepšinio meistrerio vardo pasiekimas. Prieš 20 metų — 1937 m. gegužės mėn. Rygoje Lietuvos krepšinio rinktinė į sporto istoriją įrašė neįštinamą pergalę ir ji plačiai nusikambėjo viso pasaulio spaudoje.

Su dviejų Amerikos lietuvių — Felikso Kriaučiūno ir Prano Talžūno talka, lietuvių rinktinė nugalėjo: Italiją — 22:20, Estiją — 20:15, Egiptą — 21:7, Lenkiją — 32:25 ir baigėme, antru kart, Italiją — 24:23. Sporto pasaulyje mažai žinomi Lietuvos krepšinininkai šiais savo laimėjimais pateikė tokią sensaciją, kurios prieš pirmenybes mažai kas tesvajojė.

Si pergalė krepšinyje nebuvo paskutinė: ji tapo pakartota ir 1939 metais, Kaune, kada Lietuva dar labiau įtikinančiomis pasekmėmis sumušė savo priešininkus. Vienintelė, sunkiai iškovota pergalė, buvo rungtynėse prieš latvius, kuriose tik paskutinėse sekundėse Prano Lubino pelyntas metimas, nusiųs lietuviams laimėjimą.

Galima, kad iškilęs II Pas. Karas sutrukdė lietuviams jų žygius ir sportinius laimėjimus tarptautinėje arenoje, nes priešams užplūds kraštą, nebuvo progos varžytis valstybiniu mastu. Tačiau, nors ir žaidžiant už savo pavergėjų komandą, lietuvių krepšinininkai buvo vieni iš geriausių rinktinėje. S. Butauto, J. Lagunavičiaus, K. Petkevičiaus, A. Lauritėno ir S. Stonkaus vardai plačiai buvo kar tojami pokarinėse Europos krepšinio pirmenybėse bei pasaulinėse olimpiadose.

Liūdna yra, kad dabar tegalime gyventi tik gražiais prisiminimais. Tačiau ir jų reikia, nes be praeities, negali būti ir ateities. Neveltui Tautos Himno žodžiai sako: "Iš praeities tavo sūnus te stiprybę semia".

Galime bemaž tvirtinti, jog gyvendami šioje šalyje, sporte, o ypačingai krepšinyje, nieko negalėsime nustebinti ir nebeįspasime 1937—39 metų pergalę. Bet niekas mums nedraudžia tikėti ateitimi, niekas nevaržo ruošti tai dienai, kada sugrįžė į savo kraštą vėl išeisime į lygią kovą laisvų tautų tarpe. Taip pat niekas negali būti prieš pagerbimą anų pergalę "kaltininkų", kurių didžioji dalis gyvena šiame kontinente. O, pagaliau, juk jie lietuvių tautai yra nemaža nusipelnę, galimas daiktas, daugiau, negu kitų sričių darbuotojai.

Tad nevertėtų šią garbingą sukaktį tylomis praleisti. Galima būtų suruoti šį pavasarį pajėgusių Amerikos lietuvių krepšinio komandų turnyrą, sakysime, Čikagoje arba New Yorke. Čia reiktų sukviesti visus Europos krepšinio pirmenybėse dalyvavusius 2:1 (kovo 3d.).

Balio Pakšto vadovaujamas orkestras, kuris dalyvaus LASO Čikagos skyriaus parengime gegužės 4 dieną Lietuvių Auditorijoje.

KĄ JIE DIRBA

● "Laisvosios Lietuvos" administracijos paraginai, pareiškę nieji ligi sausio mėn. 1 d. už "Laisvosios Lietuvos" siuntinėjamą pilnai atsisei, užsakydami ją ir 1957 metams. Įsidėmėtina, kad senesnioji karta parodė daugiau pareiškimo už jaunesniąją.

● LASO Čikagos skyriaus parengimas įvyksta gegužės 4 dieną Lietuvių Auditorijoje, įvairia, įdomia programa. Gros Balio Pakšto orkestras.

— A. KALVAITIS, tvarko programos paruošimą Čikagos Skautams Remti Draugijos ruošiamai skautoramai, kuri įvyks balandžio mėn. 14 d. 3 val. p. p. Marijos aukštesnės mokyklos salėje.

— Vasario mėn. 9 d. automobilio katastrofoje žuvo Feliksas Krištopaitis. Su juo važiuavę trys kiti lietuviai sužeisti. Sužeistieji randasi ligoninėje. Sužeistųjų tarpe yra ir daug kam gerai pažįstamas S'epas Gobis — 1500 So. 49 Str. Ciceroje, užėigos savininkas.

— SKAUTORAMA. — Čikagos Skautams Remti Draugija, š. m. balandžio mėn. 14 dieną, 3 val. po pietų Marijos aukštesn. mokyklos salėje, ruošia didelį ir įdomų skautų pasirodymą — skautoramą.

— Dr. VYTAUTAS RĖKLYS, Brightparko kolonijoje, 2606 W. 47 Str., 2-me aukšte, tel. Bishop 7-0509 atidarė savo kabinetą. Priėmimo valandos nuo 6—8 val. vakaro.

Dr. V. Rėklis yra pasirošęs visiems tautiečiams sąžiningai patarnauti.

KVIEČIAME PASISAKYTI

Jau neadaug liko laiko pareikšti savo nuomones ir mūsų patiektus klausimus, tilpusius pereinuo- se dviejuose numeruose. Jeigu kas juos būtų praleidę, čia dar kartą juos pakartojame, kviesdami išrinkti:

1. Populiariausią lietuvių sportininką 1956 m.
2. Geriausiai pasireiškusių liet. sporto klubų 1956 m.
3. Veikliausią sporto darbuotoją 1956 m.
4. Įdomiausią sporto skyrių — liet. laikraščiuose
5. Didžiausią liet. sportininkų laimėjimą 1949—1956 m. m.

Patogumo dėliai, galima iškirpti čia įdėtus klausimus ir pažymėjus atsakymus, pasiūsti šio skyriaus adresu iki kovo mėn. 15 d. Prisiuntusiems atsakymus yra skiriamos trys metinės "Laisvosios Lietuvos" prenumeratos (burtų keliu).

— o o —

LIEUVISKA DRAUDŲ AGENTŪRA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos — asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Valstybės patvirtintos kainos. Agentams ir brokeliams aukščiausios komisijos. AUTOMOBILIŲ FINANSŲ VIMAS. Bankiniai procentai. Nauji automobiliai 4% — vartoti — 6%. Veikia Notariatas. Smulkesniai ir nemokamai informacijai gauti skambinkite, rašykite, uželkite —

JONAS KIRVAITIS

INTERSTATE INSURANCE AGENCY
6108 So. Ashland Ave., Chicago 36, Ill. Tel.: WALbrook 5-5671

BRUNO
kepyklos gaminiai
baigia užkariauti Čikagos rinką, nes
Kas Valgo Bruno Duoną
Visad Žydi Kaip Agoną
Bruno Macianskas
3339 Litanica Ave. Telef.: CLifside 4-6376

VACYS DIRMEIKIS

Vasario 26 d. Čikagoje mirė Vacys Dirmeikis, žinomo veikėjo, Margočio radijo politinės apžvalgos pranešėjo dr. Broniaus Dirmeikio brolis. Mirė sulaukęs 35 metų. Amerikoje išgyveno 6 metus.

Gimė Kražiuose, Raseinių aps. Mokėsi Kražiuose, Raseiniuose ir Kaune. Dirbo pogrindyje ir buvo okupantų kalintas, kankintas. Giliam nuliūdime liko brolis Čikagoje, 6 broliai Lietuvoje ir giminėse.

Reiškia gilią užuojautą "Laisvoji Lietuva".

JONAS DAŠKEVIČIUS

Kovo 5 d. Čikagoje po sunkios operacijos mirė Jonas Daškus — Daškevičius, peržengęs 46 metus, o Amerikoje išgyvenęs 8 metus.

Gimė Rygoje, vėliau su tėvais persikėlė į Zarasus ir ten baigė gimnaziją, o universitetą — Kaune, kur studijavo ekonomiją.

Sunkus darbas įmonėse bei šiaip įvairūs tremtyje išgyvenimai, anksti pakirto sveikatą. Bet nutrūkstamą laiką veltui neleido, o vakarais lankė kursus. Su knyga ir nesiskyrė ir kiekviena knyga buvo perkama, perskaitoma. Taip pat plačiai prenumeravo ir periodiką. Buvo ir "Laisvosios Lietuvos" skaitytojas. Priklausė Lietuvos Tautiniam Akademiniam Sam būriui, o Lietuvoje Neo-Lithuanios korporacijai. Buvo malonus, gyvo būdo, sugyvenamas ir pareiškingas šeimoje ir organizacijose.

Giliam nuliūdime paliko žmoną Oną Kniburytę — Daškevičienę, dukterį Stasę ir gimines. Reiškia gilią užuojautą "Laisvoji Lietuva".

Justas Lieponis, suorganizavo Lietuvos Prekybos Namus — Furniture Center ir šioje srityje kas kart vis stiprėja.

Budriko krautuvės Televizijos skyriaus 3 specialistai išėjo ir atidarė nuosavą Televizijos parduotuvę, ją pavadindami Franks Television Inc.

Kaip tenka patirti, kad kai kurie Budriko krautuvės pardavėjai žada pereiti į naujai įkurtą lietuvių baldų krautuvę, kuri veikia buvusiose Major baldų krautuvės patalpose.

Vienu apaštalu mažiau
Garsusis Anglijos lietuvių socialistų apaštalas A. Molis, bei "Naujienu", "Keleivio" ir "Laisvės" bendradarbis, kaip skelbia "Tėvų Žemė", kaukę nusiėmė ir išvyko į Maskoliją.

Balfas taiso klaidas?
Kaip tenka patirti, būk Balfas dedas pastangas, gražinti Balfan pašalintuosius direktorius: A. Olį ir St. Gegužį.

Principiniai juos gražinti gal ir nesudarys sunkumų, bet be abejo, bus kiek sunkiau su jų įteisinimu. Atrodo, kad jų gražinimo klausimą, be teisiųjų priekaištų, galės išrišti tik Balfos seimas.

Pasikeitimas "Darbininko" redakcijoje
"Vienybės" paskelbtomis žinio-

Nekilnojamo turto pirkime — pardavimo reikalais kreiptis: Alg. BUDRECKAS
REALTY
4081 Archer Ave.
(prie California Ave)
Tel.: LAfayette 3-3384

Pavasariinių, vasariinių, sportinių, darbinų ir išėiginių drabužių — didelis pasirinkimas, pas

H. SEIGAN

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ,
4622 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill.
Telef.: YA 7-1272
Čia gausite geras prekes pigesne kaina ilgesniam išimokėjimui bei nuosimčių!
Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.
Krautuvė atdara: Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 9:30 val. vak., kitomis dienomis iki 6 v. vk. Sekmadieniais nuo 10 iki 2:30 val. Kalbame lietuviškai.

GYDYTOJAI

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofis — 8148 West 63rd Street
CHICAGO, ILL.
Ofisio telefonas: PROspect 8-1717
Valandos: po pietų 1—3; vak. 7—8, kitais antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadieniais ir sekmadieniais ofisas uždarytas.
BUTAS: 3241 W. 66th PLACB
Tel.: RE 7-7868

Tel.: ofiso AR 6-0161
rez. GR 2-9203

Daktaras
JUOZAS BARTKUS
Gydytojas ir Chirurgas
2336 W. Chicago Ave.,
Chicago 22, Ill.
Val.: 1—3:30, 6—9 p. p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad.; 11 val. ryto — 2 val. p. p. šeštad. Tik susitarus trečiadieniais.

WESTCHESTER
COMMUNITY CLINIC
Dr. VYTAUTAS DARGIS
ir
Dr. RIMAS VIENUŽIS
Adr.: 1938 So. Mannheim Road
Telef.: Fillmore 5-2727.
24-rius valandos medicinos pagalbos.
Rentgenas,
pilna klinikinė laboratorija.
E. K. G., P. M. R. ir t. t.
24-RIŲ VALANDŲ
MEDICINOS PAGALBOS
TARNYBA

DR. JUOZAS PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 So. Archer Ave.
Jėjimas iš Whipple Ave.
Priėmimo valandos:
nuo 10 iki 12,
nuo 2 iki 6 ir nuo 7 iki 9 val.
Išskiriant trečiadienius ir sekmadienius.
Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val.
Telefonas:
ofiso LAfaet 3-4949
namų CE 3-7786

Vaistinė

Savininkas
Pr. A. Šimkus

3301 South Halsted Street
Tel.: Virginia 9080 ir 9081.
Didelis pasirinkimas įvairių kosmetikos dalykų ir malonus patarnavimas pačio savininko.
Pr. Šimkaus.

JAUKIAI

PRALEISI
VAKARĄ

CICERO UZEIGOJE LITUANICA

pas TADĄ KAZIMIERAITIŲ
Čia be gardžių gėrimų ir užkandžių, yra įvairių žaidimų:
4920 West 14th Str., Cicero 50,
Illinois. Telef.: TOWNhall 3-9601

NAUJA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ

649 West 119 St.
Sav. Juozas Bešonis
WA 8-2009 ir FR 6-6336.
Pristato į namus, taip pat būvūiams ir parengimams maisto ir mėsos gaminius.

